

شماره ۸ / اردیبهشت ۱۳۹۳ / دوره دهم / شماره پی دربی ۷۸

ماهنامه آموزشی، تحلیلی و اطلاع رسانی برای معلمان، کارشناسان فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش و پرورش و دانشجویان تربیت معلم

نویسندگان و مترجمان محترم!

این مجله متعلق به شماست. تجربه‌های ناب، ایده‌ها و حاصل پژوهش‌های خویش را در اختیار دفتر مجله قرار دهید تا با انعکاس آن‌ها در مجله، علاقه‌مندان به این حوزه را در تجربیات خویش شریک سازید. از شما عزیزان تقاضا داریم:

- مقاله‌هایی را که برای درج در مجله می‌فرستید، با موضوع مجله مرتبط باشند و در جای دیگری چاپ نشده باشد.
- مقالات، حاوی مطالب کلی و گردآوری شده در ارتباط با فناوری و کاربرد آن در کلاس درس نباشد.
- مقاله ترجمه شده با متن اصلی هم‌خوانی داشته باشد و متن اصلی نیز همراه آن باشد. چنان‌چه مقاله را خلاصه می‌کنید، این موضوع را قید بفرمایید.
- مقاله، روان و از نظر دستور زبان فارسی درست باشد و در انتخاب واژه‌های علمی و فنی، دقت لازم را مبذول فرمایید.
- در نگارش مقاله از منابع و مآخذ معتبر استفاده کنید و در پایان آن، فهرست منابع بیاورید.

۲ یادداشت سردبیر
حال و روز معلم در جهان

۳ علمی
خواندن آسان اما با بحران (۲) / انعمت‌الله فاضلی

۴ آموزش
معرفی نرم‌افزار مدیریت کلاسی Xclass / پرویز باغبانی، ملوک نجاری

۱۲ تجربه
آموزش الکترونیکی و کلاس اولی‌ها / مهدیه علی‌نظری

۱۴ فناوری از پیش‌دآوری تا واقعیت / معصوم شیخ‌الاسلامی

۱۶ طنز
نیمه پر لیوانت را قورت بده! / رویا صدر

۱۸ معرفی سایت
«فت» وبسایتی برای یادگیری شوق‌انگیز علوم و ریاضی / روح‌الله خلیلی بروجنی

تجربه
۲۱ فیزیک چهارم، بدون تست / فرزانه نظری

۲۲ آزمون الکترونیکی در کلاس هوشمند / عبدالحمید پهلوزاده

۲۳ ماجراهای من و تخته هوشمند کلاس / زهرا جوادی

۲۵ معرفی بازی
خواص ماده / نرگس لیاقتی مطلق

۲۶ معرفی نرم‌افزار
بایگانی فرم‌ها و نامه‌ها / محمد صمدی‌پور

۲۷ نرم‌افزار فتواستوری / مهین ایروانی

تجربه
۲۸ رایانه در خدمت درس فارسی / حمیرا نیاورانی

۲۹ معرفی برنامه
برنامه مدیریت منابع پژوهشی / سیده زهرا حسینی

۳۰ معرفی نرم‌افزار
ارتباط با رایانه خود از هر مکانی! / محمد ضیایی

۳۱ رشد مدرسه فردا در سالی که گذشت

با ما از طریق پیامک در ارتباط باشید

هر مطلب مجله دارای یک کد شناسایی است که در کنار عنوان مقاله درج شده است. چنانچه نظر، پیشنهاد یا انتقادی به هر کدام از مقالات مجله دارید، می‌توانید با ارسال کد مطلب و نظر خود به شماره ۰۹۱۲۲۰۸۸۹۶۳ ما را در جریان نظرات خود قرار دهید.

مدیر مسئول: محمد ناصری

سردبیر: محمد عطاران

شورای برنامه ریزی و کارشناسی: شیبا ملک، سیده فاطمه شبیری، زینب گلزاری، علیرضا منسوب بصیری

مدیر داخلی: بهناز پورمحمد

ویراستار: بهروز راستانی

طراح گرافیک: عبدالحمید پیامک‌نژاد

چاپ: افست (سهامی عام)

شمارگان: ۳۳۵۰۰ نسخه

نشانی پستی دفتر مجله: تهران، صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۶۵۸۵

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱ / داخلی ۰۲۱-۳۷۰

تلفن پیام گیر نشریات رشد: ۸۸۳۰۱۴۸۲

کد مدیر مسئول: ۱۰۲

دفتر مجله: ۱۱۲

امور مشترکین: ۱۱۴

تلفن‌های امور مشترکین: ۷۷۳۳۶۶۵۶ و ۷۷۳۳۶۶۵۵ / ۰۲۱-

نشانی امور مشترکین: تهران، صندوق پستی ۱۶۵۹۵/۱۱۱

وبگاه: www.roshdmag.ir

پیام‌نگار: E-mail: farda@roshdmag.ir

حال و روز معلم در جهان

در ماه‌های اخیر چند مستند دربارهٔ معلمان کشورهای مختلف جهان دیدم. این مستندها وضعیت معلمان کشورهای گوناگون، از جمله آمریکا، انگلستان، سنگاپور و فنلاند را نشان می‌دادند. در مستند «معلم آمریکایی»، در کنار معلمانی که به کار خود بسیار علاقه‌مند بودند و یکی از آن‌ها در همان ماه‌های اول سه‌هزار دلار برای بچه‌های کلاس از جیب خودش وسایل آموزشی خریده بود، از معلمی هم سخن می‌گفت که هم‌زمان با شغل معلمی، در کارخانه‌ای تا شب هنگام کار می‌کرد و فرصت دیدار همسر و خانواده را نداشت. عاقبت همسرش از او طلاق می‌گیرد و او دیر هنگام می‌فهمد که به خانوادهٔ خود نیز باید رسیدگی کند. طبق گزارش این مستند، در پنج سال اول کار معلمان تازه‌کار آمریکایی، بیش از ۴۰ درصد آن‌ها شغل معلمی را ترک می‌کنند.

در مستند دوم با نام «معلمان جوان سخت‌کوش»، سرگذشت معلمان جوانی در شش قسمت روایت می‌شود که شش هفتهٔ دورهٔ تربیت معلم را گذرانده‌اند؛ معلمانی که برخی از آن‌ها از «آکسفورد» فارغ‌التحصیل شده‌اند. معلمانی با آرزوهایی در دل و چالش‌هایی در راه. معلم دانش‌آموختهٔ آکسفورد، در نهایت به توصیهٔ همسر جوانش که او را به آینده‌ای بهتر می‌خواند و شغلی پردرآمدتر، در عین سخت‌جانی و علاقه‌مندی به کارش و صلاحیت جدی در معلمی، عطای آن را به لقایش می‌بخشد. بقیه می‌مانند و شاگردانی که آن‌ها را دست می‌اندازند و سر به سرشان می‌گذارند و معلمی که باید همهٔ این‌ها را به جان بخرد و دائم هم توسط معلمان مجرب مشاهده شود و به او تذکر دهند و بخواهند که کلاس را بهتر اداره کند. مستند سوم دربارهٔ سنگاپور و آموزش و پرورش آن بود. مسئول مرکز تربیت معلم می‌گوید که در سنگاپور خاک حکم‌الماس را دارد، چون این کشور جزیرهٔ کوچکی است. ولی وزارت آموزش و پرورش زمینی بسیار بزرگ را با همهٔ امکانات به تأسیس مرکز تربیت معلم اختصاص داده است، چون اهمیت آن را می‌داند.

در مستند چهارم شرایط کشور فنلاند روایت می‌شود؛ کشوری که در سال‌های اخیر به موازات رشد اقتصادی، آموزش و پرورش آن در زمرهٔ پیشرفته‌ترین کشورهای جهان، بلکه در صدر آن قرار گرفته است. راوی می‌گوید که در فنلاند حرفهٔ معلمی یک تخصص محسوب می‌شود و جوانان فنلاندی به معلمی در تراز شغل‌های محبوبی مانند پزشکی و حقوق‌دانی نگاه می‌کنند. ورود به دانشگاه تربیت معلم بسیار دشوار است و اغلب فارغ‌التحصیلان مدارس با نمرات عالی وارد دانشگاه تربیت معلم می‌شوند.

مستند آمریکایی به مقایسهٔ وضعیت آموزش و پرورش آمریکا با سه کشور فنلاند، سنگاپور و کره جنوبی

پرداخته و وجاهت و مقبولیت اجتماعی معلمان، میزان درآمد آنان، میزان توجه آموزش و پرورش آمریکا به تربیت معلم و وضعیت دانش و معلومات دانش‌آموزان را با سه کشور پیش‌گفته مقایسه کرده است. حکایت تلخ آموزش و پرورش آمریکا که در بهره‌گیری از فناوری‌های جدید در آموزش و پرورش جهان سرآمد کشورهاست، به‌گونه‌ای به متغیرهای متفاوتی نسبت داده شده است. روندی که موجب آن شده است که بخشی موازی در آموزش و پرورش آمریکا از سه دههٔ گذشته به‌وجود آید و خانواده‌ها ترجیح دهند، فرزندان خود را در خانه تربیت کنند و در فلسفهٔ مدرسه رفتن تردید ایجاد شود. حتی نظام آموزش در خانه به‌صورت رسمی تعریف و ایجاد شود و آموزش و پرورش دولتی آن را بپذیرد.

اکنون در جهان چند کشور دارای آموزش و پرورش برتر هستند. یک کشور در اروپا قرار دارد و سه کشور دیگر در جنوب شرق آسیا. در ارزشیابی‌های بین‌المللی نیز این چند کشور گوی سبقت را از دیگران ربوده‌اند؛ گرچه فرهنگ‌هایی بس متفاوت از یکدیگر دارند. در این میان تشابه سه کشور جنوب شرق آسیا با آمریکا در آن است که همگی از فناوری‌های جدید بهره می‌گیرند، ولی این همهٔ ماجرا نیست و موجب آن نشده است که آمریکا با آن کشورها در تراز برابر قرار گیرد. در کرهٔ جنوبی، «سامسونگ» توانسته است نه فقط آموزش و پرورش بلکه در سطح ملی، فناوری را به‌جزئی از زندگی روزمرهٔ مردم تبدیل کند. در سنگاپور از سال‌های دور این ماجرا وجود داشته است. ولی آمریکا که پیش‌تاز فناوری در جهان بوده است، اینک به پیش‌تازی کشورهای دیگر می‌نگرد.

زمانی در آمریکا برخی فناوران آموزش و پرورش را ترسیم می‌کردند که در آن یادگیری به‌صورت فردی انجام می‌شود و سودای آموزش بی‌معلم را داشتند، غافل از آنکه تعلیم و تربیت بی‌معلم، یعنی انحلال تربیت. گذر زمان این موضوع را نشان داده است. خوب است در روز معلم به ماجرای که بر کشورهای دیگر رفته است، بنگریم. آیا پیشرفت آموزش و پرورش کشورهای چون فنلاند، سنگاپور و کره جنوبی به‌خاطر آن است که از بهترین فناوری‌ها بهره‌مندند و امکانات مجهز رایانه‌ای، تختهٔ هوشمند، نرم‌افزارهای آموزشی و مانند این‌ها را به حد کفایت دارند؟ ماجرا چیست؟

تجربهٔ کشورهای مختلف نشان می‌دهد که تعلیم و تربیت در تحقق اهداف خود، بدون معلم متخصص، دانا و فارغ‌اللبال کامیاب نخواهد شد. در روز معلم، معلمان کشورمان را ارج می‌نهیم و آنان را سپاس‌گزاریم.

خواندن آسان اما با بحران

نعمت‌الله فاضلی

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

اشاره

در قسمت پیشین درباره نثر مکتوب و مجازی سخن گفته شد. در این قسمت به دیگر ویژگی‌های نوشتار مجازی اشاره می‌شود.

انتخاب و سطره در خواندن

کتاب‌های الکترونیکی سبب آسان خواندن و ارتباط بیشتر و بهتر با جهان کتاب و کتابت می‌شوند. ما از طریق کتاب‌های الکترونیکی به آسانی می‌توانیم وارد این متن‌ها شویم و آن‌ها را مطابق نیاز یا میل خود دست‌کاری کنیم. ما می‌توانیم هنگام مطالعه متن‌های مجازی، به آسانی آن‌ها را گزینش و برای هدف‌های متفاوت علامت‌گذاری کنیم. به آسانی آن‌ها را کپی و در جای دیگری ذخیره کنیم. ما می‌توانیم آن‌ها را بدون اینکه کثیف، خط خورده، پاره یا فرسوده شوند، متناسب با نیازها و به شیوه دلخواه استفاده کنیم. می‌توانیم نقل قول‌ها و عباراتی را به گونه‌ای خاص علامت‌گذاری کنیم؛ مثلاً از راه رنگی کردن یا خط کشیدن الکترونیکی یا کپی کردن.

من در نتیجه ۴۰ سال کتاب‌خواندن، سلیقه و ذائقه خاصی نسبت به کتاب پیدا کرده‌ام. مثلاً دوست دارم کتاب‌هایم تا نخورده، تمیز و نو باشند. اما از طرف دیگر، دوست دارم وقتی کتاب را می‌خوانم، نکات جالب و مفید آن را به نوعی از آن خودم کنم. پیش‌ترها که کتاب‌ها الکترونیکی نبودند، یا همین حالا که متن الکترونیکی پاره‌ای کتاب‌ها را ندارم، با مداد و خط‌کش زیر آن عبارت‌ها خط می‌کشم یا در حاشیه سفید صفحه کتاب یادداشت می‌نویسم. گاهی هم عبارت‌هایی از این کتاب‌ها را در دفترچه مخصوص مطالعه‌ام می‌نویسم. این کار برایم دوست‌داشتنی است، اما اکنون به این نتیجه رسیده‌ام که نه تنها کار دشواری است، شاید چندان هم برایم سودمند نباشد. این کار وقت زیادی می‌گیرد، خسته کننده است و در نهایت نیز یادداشت‌ها یا متن‌های خط‌کشی شده به ندرت به کارم آمده‌اند.

البته با این کارها من می‌کوشم که هنگام خواندن مواجهه فعالی با متن داشته باشم. سود خط کشیدن و حاشیه‌نویسی برایم در استفاده‌های بعدی آن نیست، بلکه در خواندن فعال است. اما وقتی به کمک متن‌های الکترونیکی خواندن فعال‌تری دارم، طبیعتاً ترجیح می‌دهم کتاب‌ها را تا می‌توانم به صورت مجازی یا الکترونیکی بخوانم. باری،

کتاب‌های الکترونیکی و متن‌های مجازی «خواندن فعالانه» را آسان می‌کنند. من که نویسنده‌ای حرفه‌ای هستم و تاکنون ۳۰ عنوان کتاب تألیف و ترجمه کرده‌ام، خوب می‌دانم که خواندن کتاب‌های الکترونیکی، و تولید و تألیف آن‌ها بسیار آسان و دل‌پذیر است.

شمارگان فراوان کتاب

امروزه نوشتن دیگر با قلم تعریف نمی‌شود، بلکه «صفحه کلید» جای قلم و «نمایشگر رایانه» جای کاغذ و رایانه و اینترنت جای وسایل تکثیر و انتشار متن را گرفته است. من دیگر به آسانی می‌توانم همه متن‌هایی را که دوست دارم، به کمک فناوری الکترونیکی تولید کنم و نوشته‌هایم را با روشی آسان و ارزان در زمانی کوتاه از طریق وب‌سایت شخصی‌ام (فرهنگ‌شناسی) در اختیار دیگران قرار دهم. اکنون روزانه ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ نفر از سایت شخصی من دیدن می‌کنند. معنای این امر آن است که من روزانه متن‌های الکترونیکی را در شمارگان ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ نسخه تولید می‌کنم و در اختیار خوانندگان واقعی می‌گذارم. خوانندگانی به انتخاب و میل شخصی خود و به دور از هرگونه اجباری، به سراغ متن‌های الکترونیکی من می‌آیند. به راستی که این معجزه بزرگی در تاریخ کتاب و کتابت است. کتاب‌های الکترونیکی نه تنها کار خواندن، بلکه کار نوشتن را نیز چنان آسان کرده‌اند که در آینده نه چندان دور بسیاری از توزیع‌کنندگان میانجی نویسندگان و خوانندگان از میان خواهند رفت؛ منظورم همه کسانی است که امروزه با نام ناشر و کتاب‌فروش ایفای نقش می‌کنند.

تحول در سازمان نشر و توزیع کتاب

اگر در نظر بگیریم که حجم و میزان تولید کتاب نسبت به ۵۰ سال پیش چقدر افزوده شده است، آن‌گاه به سادگی به این واقعیت پی می‌بریم که در سازمان توزیع و نشر کتاب انقلاب بزرگی رخ داده است. ۵۰ سال پیش در ایران (سال‌های دهه ۱۳۴۰) ما سالانه کمتر از دو هزار عنوان کتاب تولید می‌کردیم. اکنون سالانه حدود ۷۵ هزار عنوان کتاب تولید می‌شود. اگر قرار بود به نسبت تولید کتاب، تعداد کتاب‌فروش‌ها در ایران افزایش می‌یافت، ما اکنون باید

اینترنت و اطلاعات آنلاین درباره کتاب به ما کمک می‌کنند، قبل از خرید کتاب بخش‌هایی از آن و نقدهایی درباره آن را بخوانیم و سپس آگاهانه به خرید دست بزنیم

بسیاری از افراد، صاحب «کتابخانه الکترونیکی» بزرگ شخصی شوند. این نوع کتابخانه‌ها مزیت‌های زیادی دارند: به آسانی می‌توان آن‌ها را مدیریت کرد. در کتابخانه الکترونیک شخصی من حدود ۱۰ هزار عنوان کتاب و چندین هزار مقاله وجود دارد. من این متون را در ده‌ها موضوع طبقه‌بندی کرده و در «فولدرهای» مخصوص جای داده‌ام. این فولدرها حکم قفسه‌های چوبی کتابخانه سنتی را دارند. همچنین، من متناسب با موضوعات مورد نیاز و علاقه‌ام، فولدرهایی را شکل داده‌ام و برخی از کتاب‌هایی را که در موضوعات متفاوت می‌گنجد، در فولدرهای متعدد طبقه‌بندی کرده‌ام. قابلیت کپی رایگان کتاب‌ها به ما امکان می‌دهد هر کتاب را در چند فولدر طبقه‌بندی کنیم.

علاوه بر این، دسترسی به کتاب‌ها در کتابخانه الکترونیکی آسان است و می‌توان با یک جست‌وجوی ساده در زمانی کوتاه به آن‌ها رسید. برای من که استاد دانشگاه هستم و باید کتاب‌هایم را در اختیار دانشجویان قرار دهم، این کتابخانه الکترونیکی گنجینه و موهبت عظیمی است، زیرا می‌توانم کتاب‌هایم را بدون اینکه از کتابخانه دور شوند یا آسیب ببینند یا به زحمت بیفتم، در اختیار دانشجویان بگذارم. دانشجویان دائم در کتابخانه من سیر و سیاحت می‌کنند، بدون اینکه وارد خانه و زندگی من شوند.

مطالعه سیار

کتاب‌های الکترونیکی امکان مطالعه و تحقیق در سفر و حضر را فراهم کرده‌اند. وقتی می‌توان کتابخانه‌ای عظیم با صدها هزار کتاب را در رایانه‌ای کوچک با خود همراه داشت، طبیعتاً می‌توان نوع تازه‌ای از انسان اهل مطالعه را تجربه کرد؛ انسانی که ناگزیر نیست برای مطالعه

ده‌ها برابر کتاب‌فروشی‌های موجود کتاب‌فروشی در شهرها و سراسر کشور داشتیم. امروزه کتاب‌ها در شمارگان پایین و در یک «زنجیره الکترونیکی» توزیع می‌شوند. این امر باعث کاهش جایگاه «کتاب‌فروشی سنتی» در دنیای کتاب شده است. بنابراین می‌توان گفت توزیع کتاب به کمک فناوری کتاب‌های الکترونیکی آسان شده است. ما می‌توانیم با جست‌وجوی ساده‌ای در اینترنت و فضای مجازی، نه تنها عنوان‌های کتاب‌هایی را که دوست داریم به دست آوریم، بلکه می‌توانیم همان کتاب‌ها را از طریق اینترنت بخریم. علاوه بر آن، دیدگاه‌های افراد مختلف را درباره کتاب بخوانیم. از این طریق می‌توانیم کتاب را قبل از خرید آن، آگاهانه انتخاب کنیم. پیش‌ترها که فضای مجازی نبود و ما مجبور بودیم از طریق کتاب‌فروشی سنتی کتاب تهیه کنیم، من بارها کتاب‌هایی را خریده‌ام که بعد از مطالعه آن‌ها دریافته‌ام، کتاب دلخواهم نبوده‌اند. امروزه اینترنت و اطلاعات آنلاین درباره کتاب به ما کمک می‌کنند، قبل از خرید کتاب بخش‌هایی از آن و نقدهایی درباره آن را بخوانیم و سپس آگاهانه به خرید دست بزنیم. می‌خواهم بگویم، کتاب‌های الکترونیکی نوعی سازمان اجتماعی جدید در زمینه تولید، توزیع و ارتباط با مخاطبان ایجاد کرده‌اند. بحث درباره سازمان اجتماعی کتاب‌های الکترونیکی بحثی گسترده است.

برای مثال، امروزه بحث‌های مفصل حقوقی و اقتصادی درباره کتاب شکل گرفته‌اند. همان‌طور که اشاره کردم، صنعت و بازار نشر تحت تأثیر کتاب‌های الکترونیکی دستخوش تحولات و بحران‌هایی شده است. این تحولات در نهایت به تغییر سازمان اجتماعی کتاب می‌انجامد، زیرا پیامدهایی به شرح زیر خواهد داشت:

کمک به حفظ محیط

با گسترش کتاب‌های الکترونیکی و مجازی، دیگر ضرورت قطع کردن درختان برای چاپ کتاب از میان می‌رود. بنابراین می‌توان گفت کتاب‌های الکترونیکی بخشی از دنیای سبز هستند؛ دنیایی که در آن از طبیعت و محیط‌زیست مراقبت و کمتر طبیعت را تخریب یا آلوده می‌کنیم.

کتابخانه الکترونیکی شخصی

آسان بودن نگهداری کتاب‌های الکترونیکی موجب شده است که امروزه

کتاب‌های الکترونیکی بخشی از دنیای سبز هستند؛ دنیایی که در آن از طبیعت و محیط‌زیست مراقبت و کمتر طبیعت را تخریب یا آلوده می‌کنیم

به همه کتابخانه‌ها و کتاب‌فروشی‌های جهان متصل است. یعنی هم‌ولایتی‌های من اکنون می‌توانند در صورت تمایل هر کتابی را که دوست دارند، به آسانی تهیه کنند. می‌خواهم بگویم کتاب‌های الکترونیکی به کمک اینترنت باعث کاهش نابرابری شهر و روستا شده‌اند.

الکترونیکی شدن کتاب، علاوه بر عدالت، در گسترش آزادی نیز تأثیرگذار بوده است. کتاب‌های الکترونیکی به کمک فناوری اینترنت دنیای تازه‌ای از نظر دسترسی مردم به انواع متن‌ها و ایده‌ها شکل داده‌اند. کتاب‌های الکترونیکی امروزه امکان کنترل و ایجاد محدودیت از جنبه‌های مختلف برای تولید، توزیع و دسترسی به کتاب‌ها را کاهش داده‌اند. امروزه افراد می‌توانند به‌سادگی کتاب بنویسند و کتاب‌های خود را در دسترس دیگران بگذارند. این امر به معنای آن است که عملاً آزادی بیان و مطرح کردن ایده‌ها به کمک کتاب‌های الکترونیکی و اینترنت گسترش یافته است. مسئله آزادی بیان را می‌توان مانند مسئله عدالت یکی از بزرگ‌ترین ابعاد فرهنگی انقلاب الکترونیکی شدن کتاب‌ها دانست. امروزه ما از طریق فضای مجازی کم‌وبیش به تمام ایده‌ها دسترسی داریم. دیگر تولید دانش در انحصار کامل قدرتمندان، ثروتمندان و اشراف‌زادگان نیست؛ اگرچه آن‌ها هنوز سهم بیشتری دارند. یک روستایی فقیر یا یک فقیر شهرنشین می‌تواند کم‌وبیش به اندازه فردی ثروتمند یا قدرتمند ایده‌هایش را مکتوب و مدون کند و به سرعت از طریق اینترنت در اختیار دیگران قرار دهد.

آن روی سکه: چالش‌های کتاب‌های الکترونیکی

در همین‌جا باید آن روی سکه انقلاب الکترونیکی در دنیای کتاب را نیز یادآوری کرد؛ منظور نواقص و پیامدهای ناشایست محتمل در زمینه کتاب‌های الکترونیکی و انقلاب آن‌هاست. اولین مسئله در زمینه الکترونیکی شدن کتاب این است که تولید انبوه و بی‌حد و حصر متن‌ها از طریق فناوری‌های الکترونیکی سبب شده است، هر نوع متن اعم از خوب یا بد و هر نوع کالا، حتی کالاهای بنجل، به همان اندازه متن‌های خوب قابلیت ارائه و عرضه پیدا کنند. این امر ممکن است نوعی آشفتگی و بی‌نظمی در جهان کتاب ایجاد کند. امروزه تولیدکنندگان متن‌های مجازی کم‌وبیش از فرصت برابر برای عرضه متن‌های خود برخوردارند. این امر ممکن است مصرف‌کنندگان یا خوانندگان کتاب را تهدید کند؛ زیرا همه مردم برای تشخیص متون مفید، مؤثر و سالم از متن‌های دیگر «توانایی برابر» ندارند. من در اینجا نمی‌خواهم از نوعی استبداد در دنیای کتاب حمایت کنم. نمی‌خواهم

به کتابخانه یا خانه شخصی‌اش محدود شود. اکنون کتاب‌ها به کمک فناوری دیجیتالی از حوزه عمومی (کتابخانه‌ها و کتاب‌فروشی) به حوزه کاملاً خصوصی ما انتقال یافته‌اند. ما در این فضای خصوصی ارتباط صمیمانه‌تری با دنیای کتاب برقرار می‌کنیم. ضمناً ما این امکان را پیدا کرده‌ایم که از تمام فرصت‌ها و زمان‌های زندگی، از جمله زمان‌های مرده و پراکنده، برای خواندن و نوشتن استفاده کنیم.

کتاب‌های الکترونیکی کتاب را بیش از گذشته به «اشیای خانگی» تبدیل کرده‌اند. کتاب‌های الکترونیکی در عین حال به ما این فرصت می‌دهند، کتاب‌های دلخواه‌مان را در رایانه شخصی به شیوه‌ای کاملاً خصوصی و به دور از چشم دیگران نگهداری کنیم؛ طوری که در معرض دید و دسترس دیگران نباشند. این امر رابطه ما با کتاب‌ها را صمیمانه‌تر می‌سازد، زیرا از وجود کتاب‌ها کمتر احساس ناامنی می‌کنیم.

عدالت، برابری و کتاب الکترونیکی

همچنین، کتاب الکترونیکی به عدالت و برابری بیشتر در جامعه کمک می‌کند. وقتی می‌توان متن‌های مجازی و کتاب‌های الکترونیکی را ارزان یا رایگان به‌دست آورد، همه افراد از جمله گروه‌های فقیر نیز دسترسی کافی به دنیای کتاب خواهند داشت. امروزه در پرتوی دیدگاه پیر بورديو، جامعه‌شناس فقید، در زمینه نقش انواع و میزان سرمایه فرهنگی در نابرابری‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی می‌توان از نقش کتاب‌های الکترونیکی در ایجاد عدالت سخن گفت. ما می‌دانیم که بخش مهمی از نابرابری‌ها ناشی از ناتوانی یا کم‌توانی در دسترسی به انواع سرمایه‌های فرهنگی است. امروزه افراد کم‌درآمد مسلماً نمی‌توانند مانند ثروتمندان خودروی گران‌قیمت، یا خانه‌ای در بالای شهر داشته باشند، اما می‌توانند مانند ثروتمندان کتاب‌خانه بزرگی از کتاب‌های الکترونیکی در رایانه شخصی خودشان یا محل کارشان بسازند. بنابراین، کتاب‌های الکترونیکی را می‌توان نوعی انقلاب در عدالت فرهنگی دانست؛ انقلابی که از طریق آن، حداقل کتاب‌ها دیگر سهم کمتری در تولید یا بازتولید نابرابری دارند.

عدالت جنسیتی و کتاب‌های الکترونیکی

با ورود کتاب‌های الکترونیکی نوعی «عدالت جغرافیایی» نیز ایجاد شده است. من تا ۲۰ سالگی در روستایی در «فراهان» زندگی کرده‌ام. آن روزگار که من در روستا بودم، دسترسی به کتاب آرزویی بزرگ بود. به‌خاطر دارم که سالی چند نوبت همراه پدرم به اراک می‌آمدم و هر بار دو یا سه کتاب می‌خریدم. تمام سرگرمی من تا دیدار بعدی‌ام از اراک، همین چند کتاب بودند. اکنون «مصلح‌آباد»، زادگاه من، از طریق اینترنت

کتاب‌های الکترونیکی و متن‌های مجازی، اگرچه آسان‌یاب هستند و موجب نوعی عدالت و برابری و نوعی حفاظت از محیط‌زیست می‌شوند، اما باید در نظر داشت که این دنیای مجازی ممکن است به اشکال مختلف نوعی اختلال در دنیای واقعی تعاملات چهره‌به‌چهره و رودرروی ما انسان‌ها به‌وجود آورد. امروزه مسئله «اعتیاد اینترنتی» یا «اعتیاد رایانه‌ای» بیماری عمومی شده است

را فراهم کرده است. اما همچنان گروه‌های زیادی در حاشیه هستند و از محرومیت دیجیتالی رنج می‌برند. همچنین محصولات دیجیتالی، از جمله متن‌های مجازی، نقش مهمی در شکل دادن و رونق حوزه عمومی ایفا می‌کنند و به آزادی و گفت‌وگو در حوزه عمومی منجر شده‌اند. اما همچنان حوزه عمومی در ایران و گفت‌وگوی آزاد با محدودیت‌ها و کاستی‌هایی مواجه است. پرسش این است که چگونه می‌توان از فرهنگ دیجیتالی برای گذر از این محدودیت‌ها سود برد؟ همچنین، فرهنگ دیجیتالی امید و نویدهای تازه‌ای برای ارتقای فرهنگ و «توسعه فرهنگی» ایجاد کرده است. اما همه ما می‌دانیم که در این فرهنگ متن‌های مجازی غیرمجاز و هرزه‌نگاری نیز رونق دارند. به‌علاوه، اندیشه‌های کوتاه‌فکرانه و خرافی اکنون فرصت دارند که خود را از راه همین رسانه‌های دیجیتالی تا بی‌نهایت تولید و تکثیر کنند.

این چالش‌ها برای جوامعی مثل ایران که حساسیت‌های دینی و سیاسی خاصی دارند، طبیعتاً چالش‌های بزرگی محسوب می‌شوند و باید آن‌ها را در گفت‌وگوهای جمعی در حوزه عمومی بحث کرد. محصولات دیجیتالی که به کمک شبکه جهانی اینترنت تولید و توزیع می‌شوند، به ما کمک کرده‌اند تا در «بازار جهانی» فرصت انتخاب و دسترسی به طیف بی‌نهایت متنوع و متنوعی از محصولات را داشته باشیم. این امر آزادی و قدرت انتخاب فرد را تا بی‌نهایت افزایش داده است. اما آن روی سکه این است که آزادی و نامحدودیت در انتخاب، موجب سردرگمی و آشفتگی ما در این بازار بی‌در و پیکر نیز شده است.

چالش بزرگ‌تر فرهنگ دیجیتالی و کتاب‌های الکترونیکی، چالش «شکاف دیجیتالی» است. اگرچه متن‌های مجازی همان‌طور که گفتیم، به توسعه عدالت به اشکال متفاوت کمک کرده‌اند، اما در عین حال در خدمت تولید و بازتولید اشکال گوناگون نابرابری‌های ملی و بین‌المللی بوده و هستند. در سطح ملی می‌توان به وضوح مشاهده کرد که همه گروه‌ها به یک اندازه توانایی و آمادگی استفاده از متن‌های مجازی و کتاب‌های دیجیتالی را ندارند. اکنون اگرچه فرصت برابر از نظر دسترسی به کتاب‌های الکترونیکی تا حدودی (هر چند نه کامل) وجود دارد، اما همه مردم توانایی استفاده از این فرصت را ندارند. استفاده از کتاب‌های الکترونیکی، علاوه بر دسترسی، نیازمند توانایی برای استفاده نیز هست. برای مثال، کسانی که به یکی از زبان‌های لاتین به‌ویژه انگلیسی تسلط دارند، بهتر و بیشتر از دیگران می‌توانند از کتاب‌های الکترونیکی استفاده کنند. همچنین، کسانی که با فرهنگ و دنیای دیجیتالی آشنایی بیشتر و عمیق‌تری دارند، از آمادگی بیشتری برای استفاده

بگویم در این شرایط باید به بهانه احتمال وجود متن‌های نامناسب، آزادی افراد را برای بیان ایده‌هایشان از آن‌ها سلب کنیم. یا نمی‌خواهم از این ایده دفاع کنم که باید دسترسی مردم به جهان مجازی کتاب را محدود سازیم. همچنین، من قبول دارم که در نهایت بهترین قاضی برای قضاوت در زمینه کتاب‌ها خرد جمعی است. اما در عین حال نمی‌توانم این واقعیت را نیز انکار کنم که در این جهان مجازی بی‌انتهای و آزاد، هر متن و متاعی وجود دارد و این امر یعنی نوعی مخاطره فرهنگی.

دومین مسئله این است که کتاب‌های الکترونیکی و متن‌های مجازی، اگرچه آسان‌یاب هستند و موجب نوعی عدالت و برابری و نوعی حفاظت از محیط‌زیست می‌شوند، اما باید در نظر داشت که این دنیای مجازی ممکن است به اشکال مختلف نوعی اختلال در دنیای واقعی تعاملات چهره‌به‌چهره و رودرروی ما انسان‌ها به‌وجود آورد. امروزه مسئله «اعتیاد اینترنتی» یا «اعتیاد رایانه‌ای» بیماری عمومی شده است. افراد در نتیجه کار مداوم و طولانی با رایانه که از همان کودکی با بازی‌های رایانه‌ای آغاز می‌شود، به تدریج به صفحه نمایش اعتیاد روانی پیدا می‌کنند. کاهش ارتباط فرد به فرد انسانی اگر عمیق شود، مانع بزرگی در راه تعالی انسان می‌شود و به کیفیت زندگی عاطفی انسان لطمه‌ای جبران‌ناپذیر می‌زند. همه کسانی که امروزه درگیر دنیای دیجیتالی هستند، باید مراقب تعاملات چهره‌به‌چهره انسانی خود باشند که از حدی کمتر نشود. دنیای دیجیتالی قادر نیست برخی نیازهای عاطفی و ارزشی ما را که تنها در نتیجه ارتباط رودررو برآورده می‌شوند، پاسخ دهد.

من همیشه دانشجویانم را به مطالعه بیشتر ترغیب و تشویق می‌کنم. اما مطالعه آنلاین و الکترونیکی معمولاً به خواندن الکترونیکی محدود نمی‌شود، بلکه ما وقتی که وارد جهان مجازی می‌شویم، به‌طور ناخودآگاه به گوشه و کنارهای این دنیای بی‌انتهای سرک می‌کشیم. من که فرد بالغی هستم، هر روز بخشی از لحظات زندگی‌ام را در این گشت‌وگذارهای بیهوده تلف می‌کنم. طبیعی است که نسل جوان ما بیش از من درگیر این دنیای مجازی شوند. می‌خواهم بگویم کتاب‌های الکترونیکی ناخواسته ممکن است میانجی ارتباط افراد با دنیای مجازی به شیوه افراطی شوند. گاهی خود رسانه کتاب الکترونیکی، ما را در ورطه مشغولیت‌های بی‌ارزش و بی‌اهمیت گرفتار خود می‌سازد. همان‌طور که گفتیم، کتاب‌های الکترونیکی امکان مشارکت گسترده‌تر گروه‌های مختلف مردم در فرایندهای تولید و توزیع و کاربست دانش و اشکال مختلف آگاهی

یکی دیگر از چالش‌های بزرگ کتاب‌های الکترونیکی داستان «حق مؤلف» و رعایت حقوق مادی و معنوی مؤلفان و صاحبان آثار است

را در سایت شخصی‌ام قرار می‌دهم، بارها دیده‌ام نوشته‌هایم توسط دیگران کپی و بدون ذکر نام من و با نام دیگران منتشر شده‌اند. گاهی نیز فایل کتابی بدون اجازه ناشر و مؤلف به‌طور رایگان در دنیای مجازی قرار می‌گیرد و موجب از بین رفتن ارزش اقتصادی کتاب می‌شود. این کار فعالیت نشر را در خطر نابودی قرار می‌دهد.

سخن آخر

انسان از همان ابتدای پیدایش خود استعداد شگرفی برای تولید و انتقال اطلاعات داشته است. نقاشی‌های دیواره غارها خط میخی و انواع نمادهای تصویری که انسان حدود شش هزار سال پیش ابداع کرد، حکایت از این استعداد ما می‌کند. اجداد ما، سامری‌های مقیم بین‌النهرین (عراق امروز)، در حدود شش هزار سال پیش از نوعی قلم برای نوشتن اعداد روی خشت خام استفاده کردند. از آن زمان تاکنون نوشتن به‌تدریج توسعه یافت و به‌تدریج به پاره‌ای از زندگی روزمره ما آدم‌ها تبدیل شد تا جایی که دیگر چنان در زندگی ما هضم و حل شده است که وجود آن را لمس نمی‌کنیم. متن‌های مجازی یکی از متأخرترین فناوری‌های بشر ساخت هستند. این فناوری به سرعت در حال جذب و حل شدن در زندگی روزمره ماست، چنان‌که از همین اکنون دیگر چندان حضورش از فرط حضور دیده نمی‌شود. پدیده‌ها وقتی این‌گونه بخشی از زندگی روزمره ما می‌شوند، نیازمند «آشنایی‌زدایی»^۱ هستند. آشنایی‌زدایی راهبردی است برای دیدن آنچه که در زندگی ما به امور طبیعی و پیش پا افتاده تبدیل شده‌اند و از فرط حضور دیگر دیده نمی‌شوند. من در گفتار حاضر تلاش کردم این وظیفه را تا حدی انجام دهم. این متن‌ها با تمام چالش‌هایی که با آن مواجه‌اند و تولید می‌کنند، استاندارد زندگی را بالا برده‌اند. ما به کمک متن‌های مجازی به شیوه‌ای متفاوت و پیشرفته برای اندیشیدن و بازاندیشی و شیوه‌ای آسان برای گفت‌وگوی جدی درباره زندگی دست یافته‌ایم.

از کتاب‌های الکترونیکی برخوردار هستند. از این‌رو، همه مردم نمی‌توانند استفاده‌کنندگان مؤثر و واقعی کتاب‌های دیجیتالی باشند. در سطح بین‌المللی نیز نابرابری عمیقی توسط فضای مجازی و کتاب‌های دیجیتالی تولید و بازتولید می‌شود. این واقعیتی آشکار است که بخش عمده کتاب‌های الکترونیکی که در جهان از آن‌ها استفاده می‌شود، به زبان انگلیسی‌اند. کتاب‌های مزبور نیز عمدتاً توسط دانشگاه‌های انگلوساکسون تولید و توزیع می‌شوند. سایر کشورها عمدتاً مصرف‌کننده این محصولات به‌شمار می‌روند و نه تولیدکننده آن‌ها. از این‌رو، نوعی هژمونی و مرکزگرایی غربی در جهان دیجیتالی به‌ویژه در تولید کتاب‌های الکترونیکی دانشگاهی حاکم است. این هژمونی موجب تثبیت سلطه فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی غرب بر سایرین شده و می‌شود. در چنین فضای نابرابر بین‌المللی، دانشگاه‌های انگلوساکسون می‌توانند از طریق کتاب‌های الکترونیکی «دائغه دانشگاهی» جهان را دیکته کنند.

یکی دیگر از چالش‌های بزرگ کتاب‌های الکترونیکی داستان «حق مؤلف» و رعایت حقوق مادی و معنوی مؤلفان و صاحبان آثار است. کتاب‌های الکترونیکی زمینه «سرقت ادبی» و «سرقت مادی» کتاب‌ها و متن‌ها را آسان کرده است. این داستان را دیگران همواره گوشزد کرده‌اند و نیازی نیست درباره آن زیاد گویی کنم. هر چند هر مقدار بگوییم، باز هم باید گفت تا شاید به خود یادآوری کنیم که بدون امنیت الکترونیکی و حرفه‌ای در حوزه تألیف، تولید و توزیع، ممکن است فرایند توسعه علمی و فرهنگی کشور دچار اختلال جدی شود. من که اغلب نوشته‌هایم

پی‌نوشت

1. defamiliaization

معرفی نرم افزار مدیریت کلاسی Xclass

پرویز باغبانی / مدیر دبیرستان رازی عجبشیر
ملوک نجاری / دبیر دبیرستان عصمتیه عجبشیر

که حاضر هستند و رایانه آن‌ها روشن است، با رنگ آبی و نمایه رایانه‌های خاموش با علامت ضربدر مشخص شده است. نکته بسیار مهم این است که سیستم رایانه دبیر به قفل سخت‌افزاری مجهز است که این قفل سخت‌افزاری به صورت حافظه جانبی به رایانه معلم متصل می‌شود. در صورتی که این فلش از رایانه دبیر جدا شود، سیستم از کار می‌افتد. لذا در نگهداری این قطعه می‌باید نهایت دقت به عمل آید.

در پنجره All students، اگر روی هریک از نمایه‌های دانش‌آموزان کلیک کنیم، می‌توانیم نام دانش‌آموزان و گروه‌ها را تغییر دهیم. نرم‌افزار به صورت پیش‌فرض «student1» را روی تصویر رایانه دانش‌آموزان نام‌گذاری کرده است. برای تغییر اسامی کافی است روی نمایه‌ها کلیک و در پنجره باز شده، نام دانش‌آموز و یا گروه را درج کنیم.

تصویر ۳. چهار عنوان (منو) اصلی نرم‌افزار

در قسمت سمت چپ پنجره نرم‌افزار چهار منوی اصلی وجود دارد (تصویر ۳) که در ادامه آن‌ها را شرح می‌دهیم. هریک از این منوها دارای زیرمنوهای متعددی هستند که به دلیل اهمیت و کاربرد زیادی که دارند، به معرفی آن‌ها می‌پردازیم:

Teaching

زیر این عنوان هشت زیرمنو وجود دارد (تصویر ۴) که برای نمایش آن‌ها کافی است روی منو Teaching کلیک کنیم.

از اولین زیرمنوی Teach-ing، یعنی «Teacher Show» برای نمایش مندرجات صفحه نمایش دبیر در کلیه صفحات نمایش دانش‌آموزان استفاده

می‌شود. در مواردی که دبیر بخواهد دانش‌آموزان فقط تصویر صفحه نمایش دبیر را داشته باشند یا دانش‌آموزان فعالیت

بهره‌گیری از انواع نرم‌افزارهای آموزشی در سال‌های اخیر در کلاس‌های درس از اهمیت قابل توجهی برخوردار شده است. در این میان، وجود نرم‌افزارهای متعدد و منابع مختلف باعث شده است، روش‌های استفاده از آن‌ها نیز تنوع زیادی داشته باشد و شیوه‌های نوین تدریس در کلاس‌های درس توسعه یابند. علاوه بر نرم‌افزارهای آموزشی، برخی از نرم‌افزارهای کاربردی نیز وجود دارند که در تسهیل فرایند یاددهی و یادگیری مؤثرند و نرم‌افزار «Xclass» یکی از آن‌هاست. این نرم‌افزار در کلاس‌های هوشمند به منظور مدیریت کلاس و کنترل رایانه دانش‌آموزان کاربرد دارد. به‌علاوه امکاناتی در اختیار دبیر قرار می‌دهد تا بتواند به صورت برخط (آنلاین) فعالیت‌های دانش‌آموزان را در فضای مجازی رایانه‌ها مدیریت کند. از قابلیت‌های آن می‌توان به پخش انواع فایل‌های ویدیویی، کتاب‌های الکترونیکی، فایل‌های پی‌دی‌اف، ارائه منابع اینترنتی، انجام امتحانات تستی، ارزشیابی مجازی، تصحیح و صدور کارنامه، ارائه نمره به‌طور خودکار، استخراج نمرات به صورت نمودار و سایر امکانات دیگر نام برد که در ادامه به آن‌ها اشاره خواهد شد.

با توجه به اینکه این نرم‌افزار قبلاً روی سامانه‌ها و رایانه دبیر نصب شده است، نیازی به نصب مجدد نیست. نمایه این نرم‌افزار به شکل تصویر ۱ است. با کلیک روی نمایه Xclass به محیط نرم‌افزار وارد می‌شویم (تصویر ۲).

تصویر ۱

تصویر ۲. محیط نرم‌افزار Xclass

در تصویر ۲، روی سربرگ «All students» رایانه‌های همه دانش‌آموزان از شماره ۱ تا ۱۰ مشخص شده‌اند. دانش‌آموزانی

رایانه دانش آموز موردنظر خود را مدیریت کنیم. در صورتی که دانش آموزی با فشردن دکمه F12 صفحه کلید قصد طرح سؤالی را داشته باشد، علامتی به صورت دست بالا در کنار آیکن رایانه اش ایجاد می شود. ضمناً شماره دانش آموز مذکور در کادر پایین نمایان می شود و آیکن مربوطه به صورت آبی رنگ درمی آید. در صورتی که تعداد بیشتری از دانش آموزان سؤال داشته باشند، علامت دست بالا در کنار رایانه همه آنها نشان داده می شود. باید توجه داشت تقدم و تأخر زمانی دانش آموزان در زدن دکمه F12 در کادر پایین نمایش داده می شود.

تصویر ۷

تصویر ۷ نمایه دانش آموزانی را که برای طرح سؤال دست خود را بلند کرده اند، نشان می دهد. دبیر با انتخاب دانش آموز موردنظر و کلیک روی گزینه «Call Response»، پیام مربوط به شروع کانال اختصاصی (intercom started) را مشاهده می کند. در این صورت روی نمایه رایانه دانش آموزان گوشی تلفن نشان داده می شود. بدیهی است برای استفاده از این قابلیت نرم افزار، وجود هدفون ضروری است. بعد از اتمام مکالمه، معلم و دانش آموز می توانند با فشردن دکمه «intercom» کانال اختصاصی را غیرفعال کنند.

در بعضی موارد طرح سؤال های متعدد از طرف دانش آموزان، باعث از بین رفتن نظم کلاس می شود. در این صورت با انتخاب گزینه «stop all» اجازه طرح سؤال از دانش آموزان سلب می شود. برای غیرفعال کردن علامت مربوط بالا بردن دست، ابتدا کل دانش آموزان را انتخاب و سپس از گزینه «Disable Hand raise» استفاده می کنیم که در صورت کلیک مجدد روی آن فعال می شود.

از زیری منوی «Student show» زمانی استفاده می کنیم که بخواهیم صفحه نمایش دانش آموزان را به سایر

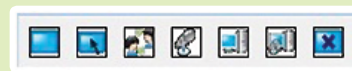
غیرآموزشی نداشته باشند، از این زیرمنو استفاده می کند. برای خروج از این حالت کافی است اشاره گر ماوس را در قسمت بالای گوشه سمت راست قرار دهیم تا پنجره تصویر ۵ باز شود. روی دکمه «Exit» کلیک می کنیم. از این قابلیت برای نمایش فیلم آموزشی یا اسلاید و کتاب الکترونیکی استفاده می شود.

تصویر ۵. نحوه خروج از حالت Teacher Show

زیرمنوی «Student monitor» برای نشان دادن صفحه نمایش دانش آموزان کاربرد دارد. در صورتی که بخواهیم تکلیف دانش آموزی را به سایرین نشان دهیم، از آن استفاده می کنیم. برای این کار ابتدا می باید رایانه دانش آموز موردنظر را انتخاب کنیم. سپس روی زیرمنوی Student monitor کلیک کنیم تا صفحه نمایش دانش آموز موردنظر در ویدیو پروژکشن و تابلو هوشمند به نمایش درآید. مجدداً اگر روی زیرمنوی فوق کلیک کنیم، به حالت اول برمی گردیم.

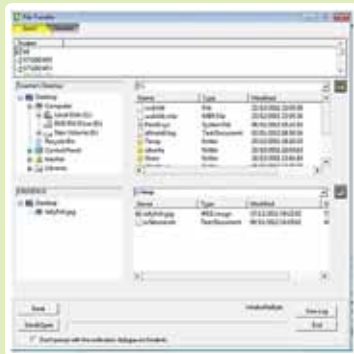
در موقع نمایش صفحه نمایش دانش آموز در دستکاپ معلم، ما می توانیم رایانه دانش آموز موردنظر را مدیریت کنیم. مثلاً با کلیک روی رایانه دانش آموز منوهای دیگر را فعال کنیم (تصویر ۶).

تصویر ۶ منوی مربوط به صفحه نمایش دانش آموز

در شکل ۶ به ترتیب از چپ به راست نمایه اولی برای نمایش تمام صفحه، نمایه دومی برای مدیریت رایانه دانش آموز از راه دور، مانند نصب برنامه و یا رفع اشکال، از نمایه «intercom» برای ایجاد کانال ویژه برای گفت و گوی اختصاصی، از نمایه های پنجم و ششم برای انتقال صوت و تصویر و از نمایه Exit برای خروج از Student monitor استفاده می شود. ضمناً برای غیرفعال کردن کانال اختصاصی کافی است روی آن کلیک کنیم تا نمایه intercom غیرفعال شود.

از زیرمنوی «Remote Aid» به صورت مستقیم می توانیم

تصویر ۹. پنجره انتقال فایل

به صورت انتخابی عمل می‌کنیم. در ادامه روی دکمه «send» کلیک می‌کنیم تا فایل‌ها انتقال داده شوند. مدت زمان انتقال فایل بستگی به حجم آن خواهد داشت. ضمناً اگر گزینه «send open» را انتخاب کنیم، فایل موردنظر بعد از انتقال باز خواهد شد. از سربرگ «Receive» برای دریافت فایل یا تکالیف دانش‌آموزان استفاده می‌شود. ابتدا نشانی ذخیره فایل توسط دبیر تعیین می‌شود و با زدن Receive، فایل‌های ارسالی دانش‌آموزان دریافت خواهد شد.

از زیرمنوی برای ضبط همه فعالیت‌هایی که در صفحه نمایش معلم انجام می‌گیرد، استفاده می‌شود. در صورت کلیک روی این زیرمنو، دکمه‌های مربوط به ضبط، مکث و پخش در قسمت بالایی صفحه به نمایش درمی‌آیند. تصویر ۱۰، نمایه‌های مربوط به این قسمت را نشان می‌دهد.

تصویر ۱۰. آیکن‌های ضبط از صفحه نمایش رایانه معلم

اگر روی دایره قرمز کلیک شود، از صفحه نمایش، تصویر و فیلم تهیه می‌شود. با زدن نمایه مربع فیلم‌برداری متوقف می‌شود. زیرمنوی «Quiz» مخصوص برگزاری آزمون است. به این منظور همه دانش‌آموزانی را که در امتحان شرکت خواهند کرد، انتخاب می‌کنیم و Quiz را می‌زنیم. در پنجره باز شده در سمت راست می‌توانیم سؤالات خود را به صورت چهارگزینه‌ای تایپ کنیم. متناسب با تعداد سؤال‌های تایپ شده، مدت زمان پاسخ‌گویی تعیین می‌شود. با زدن دکمه Ok

دانش‌آموزان نشان دهیم. با کلیک روی آن، پیامی مبنی بر نمایش صفحه دانش‌آموز موردنظر داده خواهد شد که در این صورت، روی دکمه Ok کلیک می‌کنیم. تفاوت آن با زیرمنوی Student monitor در این است که صفحه نمایش دانش‌آموز موردنظر، علاوه بر تابلو هوشمند، در صفحه نمایش همه دانش‌آموزان نیز نمایان می‌شود. با انتخاب این زیرمنو تصویر صفحه نمایش دانش‌آموز موردنظر در قسمت گوشه سمت راست رایانه معلم به نمایش درمی‌آید. برای خروج از آن از دکمه «Exit» استفاده می‌کنیم.

زیرمنوهای و برای پخش صدای معلم و دانش‌آموز موردنظر در سایر رایانه‌ها کاربرد دارند. در صورت فعال بودن این گزینه‌ها علامت بلندگو روی آیکن رایانه دانش‌آموزان ظاهر می‌شود و با کلیک مجدد روی آن‌ها این عمل غیرفعال می‌شود.

گاه لازم است گفت‌وگو و مکالمات دانش‌آموزان در کلاس درس به طور محرمانه توسط معلم شنیده شود. برای این کار کافی است ابتدا دانش‌آموز دلخواه را انتخاب و سپس روی کلیک کنیم. در این صورت علامت ذره‌بین در آیکن رایانه دانش‌آموز ظاهر می‌شود و صدای او نیز از رایانه معلم قابل شنیدن است. در صورتی که معلم بخواهد به دانش‌آموزی تذکر دهد، به طوری که سایر دانش‌آموزان متوجه نشوند، بعد از انتخاب او و کلیک روی , صدای معلم به طور اختصاصی توسط دانش‌آموز مزبور شنیده می‌شود.

منوی «Application» شامل

سه زیرمنو به شرح تصویر ۸ است. از مهم‌ترین قابلیت‌های این نرم‌افزار، انتقال فایل‌ها و پوشه‌های دلخواه از رایانه معلم به رایانه‌های دانش‌آموزان است. به

تصویر ۸. منوهای Application

این منظور، ضمن انتخاب زیرمنو پنجره‌ای به شکل تصویر ۹ باز می‌شود.

همان‌طور که در تصویر ۹ مشاهده می‌کنید، پنجره انتقال فایل دارای دو سربرگ دریافت و ارسال است. در قسمت بالایی، نشانی و مبدأ فایل تعیین می‌شود. در قسمت زیرین درایو رایانه دانش‌آموزان قرار دارد. بدین ترتیب نشانی مقصد ذخیره فایل تعیین می‌شود. در صورتی که بخواهیم فایل موردنظر برای همه دانش‌آموزان ارسال شود، گزینه «All» را انتخاب می‌کنیم و در صورتی که بخواهیم آن را برای دانش‌آموز خاصی بفرستیم،

گزینه‌های صحیح را مشخص می‌کنیم. گزینه‌ها با حروف لاتین A، B، C و D مشخص می‌شوند. گزینه‌های صحیح که توسط دبیر انتخاب می‌شوند، به رنگ سبز درمی‌آیند. دبیر می‌تواند با زدن دکمه‌های info و Result اطلاعات مربوط به نتایج، نمرات و اسامی دانش‌آموزان را مشاهده کند. بدیهی است برای نمایش نتایج و نمرات، دبیر باید دکمه End را بزند. تصویر ۱۱ پنجره تنظیمات آزمون

تصویر ۱۱. پنجره تنظیمات آزمون

از طریق منوی Result می‌توان درصد و تعداد پاسخ‌های صحیح هر سؤال را مشخص کرد با زدن «detail» وضعیت هر دانش‌آموز در هر سؤال دیده می‌شود. همچنین می‌توان با زدن دکمه Save نتایج و نمرات دانش‌آموزان را ذخیره کرد. در صورتی که سؤالات خود را قبلاً آماده کرده باشیم، از گزینه «Load» استفاده می‌کنیم و با زدن دکمه Open سؤالات در کادر سمت راست به نمایش درمی‌آیند.

از طریق زیرمنو «control» می‌توان دسترسی دانش‌آموزان را به برخی وبسایت‌ها محدود کرد. همچنین کنترل رایانه دانش‌آموز را در اختیار گرفت و USB و پورت دانش‌آموزان را غیرفعال ساخت. زیرمنوهای این منو را در تصویر ۱۲ مشاهده می‌کنید.

تصویر ۱۲. منوهای control

بعد از زدن گزینه «Disable Web»، نشانی آدرس وبسایت‌هایی که قرار است دانش‌آموزان به آن‌ها دسترسی نداشته باشند، درج می‌شود. با زدن دکمه «new» نشانی‌های موردنظر ثبت و با استفاده از گزینه «Police» میزان دسترسی تعیین می‌شود. انسداد کلی از طریق گزینه «Block All» صورت می‌گیرد. در آخر تنظیمات می‌باید بر روی دکمه «Apply» کلیک کنیم. چنانچه تنظیمات به‌درستی انجام شده باشند، علامت ضربدر روی کره‌ای که پشت نمایه رایانه دانش‌آموزان قرار دارد، ظاهر می‌شود.

از زیرمنوی «Remote Start» برای نصب و فعال کردن برنامه‌های رایانه‌ای استفاده می‌شود. به منظور تعیین برنامه‌ای جدید، از گزینه «Define Menu» استفاده می‌کنیم. اسامی برنامه‌ها به زبان لاتین نوشته شده‌اند. برای مثال، اگر بخواهیم برنامه Word در رایانه تمامی دانش‌آموزان شروع به کار کند، آن را انتخاب و باز می‌کنیم. در این صورت برنامه مذکور در رایانه تمامی دانش‌آموزان شروع به کار خواهد کرد.

با توجه به اینکه امروزه بسیاری از دانش‌آموزان از حافظه جانبی استفاده می‌کنند، بدیهی است برای کپی کردن فایل و تکالیف خود از رایانه‌های موجود در کلاس هوشمند استفاده می‌کنند. چه بسا در برخی موارد اتصال حافظه جانبی آلوده به ویروس باعث ایجاد مشکل در سیستم رایانه‌ها بشود. به همین منظور از گزینه «Disable Usb Storage» برای غیرفعال کردن پورت USB دانش‌آموزان استفاده می‌شود.

در تصویر ۱۳ پنجره غیرفعال کردن پورت USB دانش‌آموزان نشان داده شده است.

در سمت چپ اسامی دانش‌آموزان با پیش‌فرض «STUDENT» تعریف شده‌اند. با انتخاب «Block All» می‌توان تمامی پورت‌ها را غیرفعال و با زدن «Unblock All» همه آن‌ها را فعال ساخت.

تصویر ۱۳. فعال و غیرفعال ساختن پورت رایانه دانش‌آموزان

زیرمنوی «options» دارای گزینه‌های مربوط به خاموش کردن و شروع مجدد رایانه‌های دانش‌آموزان است. تصویر ۱۴ گزینه‌های این قسمت را نشان می‌دهد.

بدیهی است غیر از امکانات ذکر شده امکانات دیگری در این نرم‌افزار وجود دارند که همکاران محترم با افزایش مهارت خودشان از آن‌ها استفاده خواهند کرد.

تصویر ۱۴

آموزش الکترونیکی و کلاس اولی‌ها

مهدیه علی نظری
کارشناس ارشد رشته کامپیوتر

بیشتر اولیا با روش‌های سنتی که خودشان در کودکی به آن طریق آموزش دیده‌اند، با دانش‌آموزان در منزل تمرین می‌کنند و به آن‌ها دیکته شب می‌گویند. موارد متعددی چون روش ادا کردن واژه‌ها، سرعت گفتن املا، میزان تکرار واژه‌ها و ... در صحیح نوشتن املائی دانش‌آموزان تأثیر گذارند. معمولاً دانش‌آموزان در دیکته شب خود (در منزل) یا اصلاً غلط ندارند و یا حداکثر یک یا دو غلط دارند، ولی اگر همان املا در کلاس گفته شود، تعداد غلط‌های بیشتری خواهند داشت. بر این اساس، تصمیم گرفتم روشی برای یکسان‌سازی املائی کلاس و منزل دانش‌آموزان ارائه دهم و بهترین راه برای اجرای این امر، استفاده از فناوری اطلاعات بود. در این شیوه، آموزگار کلاس برای هر درس جدید کتاب فارسی، یک یا دو املا را از پیش آماده می‌کند و با صدای ضبط شده خود در سامانه املائی اینترنتی وبگاه مدرسه قرار می‌دهد. دانش‌آموزان نیز با استفاده از اینترنت و از طریق سایت مدرسه، دیکته شب خود را در منزل و با صدای معلم می‌نویسند. برای دانش‌آموزانی که امکان اتصال به اینترنت ندارند نیز در آغاز سال تحصیلی یک لوح فشرده از فایل‌های صوتی املاها تهیه و در اختیارشان قرار داده می‌شود. اجرای این طرح موجب شد، دانش‌آموزان اولین املائی هر درس

«E-Learning» یا «آموزش الکترونیکی» عبارتی است که این روزها در خصوص آن بسیار شنیده‌ایم، اما کمتر شاهد استفاده عملی از آن در آموزش کودکان و نوجوانان بوده‌ایم. چگونگی استفاده از روش‌های نوین کاربرد فناوری اطلاعات، در برطرف کردن مشکلات آموزشی موجود در روش‌های سنتی، همیشه یکی از دغدغه‌های من بوده است. در همین رابطه، به بیان تجربه‌ای عملی می‌پردازم که در آن‌ها از فناوری اطلاعات در بهبود فرایند آموزشی درس املائی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی استفاده کرده‌ام. شاید عجیب به نظر برسد که چگونه با استفاده از رایانه و اینترنت می‌توان به بهبود فرایند یادگیری درس املائی دانش‌آموزان کلاس اول کمک کرد؛ آن هم کلاس اولی‌هایی که حتی هنوز خواندن و نوشتن فارسی را به خوبی یاد نگرفته‌اند. اما این تجربه‌ای است که در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ آن را آغاز کرده‌ام و در سال جاری نیز با توسعه و گسترش تمرینات مطرح شده، شاهد بهبود روند یادگیری دانش‌آموزان بوده‌ام.

به نظر من، آموزش خواندن و نوشتن به کودکان شش هفت ساله، یکی از پیچیده‌ترین مباحث آموزشی است. شیوه‌های آموزشی درس‌های کلاس اول نسبت به سال‌های گذشته بسیار تغییر کرده است. معلمان با شیوه‌های جدید تدریس می‌کنند و

بازی چهار گزینه‌ای

سامانه املائی اینترنتی

جدید را با صدای آموزگارشان در منزل بنویسند و والدین نیز با شنیدن صدای آموزگار، با نحوه بیان واژه‌ها، ادای کلمات و شیوه گفتن املا آشنا شوند تا بتوانند برای تمرین بیشتر دانش آموز در روزهای آتی، به شیوه‌ای صحیح به او املا بگویند.

از دیگر مشکلات دانش‌آموزان کلاس اول این است که دانش‌آموزان در طول تعطیلات تابستان بسیاری از مطالب درسی را فراموش می‌کنند و زمان زیادی از سال تحصیلی جدید باید صرف مرور مطالب کلاس اول، خصوصاً خواندن و نوشتن شود. با استفاده از املاهای اینترنتی برای حل این مسئله نیز راهکاری ارائه دادیم. برای هر هفته یک املاهای مروری با صدای آموزگار، برای دانش‌آموزان در سایت قرار داده شد. اگر دانش‌آموزان تا پایان هفته املا را می‌نوشتند و به مدرسه می‌آوردند، از معاون آموزشی امتیاز دریافت می‌کردند تا در مهرماه بر اساس امتیازهایشان، جایزه‌ای از کمد جوایز دریافت کنند.

علاوه بر این، پس از مشورت با آموزگاران کلاس اول، بازی‌هایی هدفمند متناسب با هر درس کتاب فارسی با استفاده از نرم‌افزار فلش طراحی کردم و برای استفاده دانش‌آموزان در وبگاه مدرسه قرار دادم. از جمله بازی‌های طراحی شده می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

● **بازی تصویر کلمه:** در این بازی دانش‌آموز تعدادی تصویر و کلمه را در صفحه مشاهده می‌کند و باید کلمه متناظر با هر تصویر

را به آن تصویر متصل کند.

● **بازی چهار گزینه‌ای:** در این بازی یک جمله با جای خالی نمایش داده می‌شود. دانش‌آموز گزینه مناسبی را که املاهای آن صحیح است، برای جای خالی انتخاب می‌کند.

● **بازی کلمات به هم ریخته:** در این بازی دانش‌آموز تصویری را مشاهده می‌کند و صدایی را که جمله‌ای مرتبط با تصویر را می‌خواند می‌شنود. سپس کلمات به هم ریخته را مرتب می‌کند تا جمله ساخته شود.

● **بازی حروف به هم ریخته:** در این بازی دانش‌آموز تصویری را مشاهده می‌کند و صدایی را که نام آن تصویر را بیان می‌کند، می‌شنود. سپس حروف به هم ریخته نام آن تصویر را مرتب می‌کند.

اکنون پس از گذشت حدود دو سال از اجرای این روش، شاهد افزایش میل و رغبت دانش‌آموزان به تمرین املا و رضایت بیشتر اولیا و آموزگاران مدرسه از روند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در درس املا هستیم. این تجربه نشان می‌دهد که ترکیب روش‌های نوین آموزش الکترونیکی و روش‌های سنتی که سال‌ها مورد بررسی قرار گرفته‌اند، بهترین نتیجه ممکن را در آموزش کودکان امروز خواهد داشت. امید است در این حوزه اهتمام بیشتری ورزیده شود تا زمینه تقویت بنیه علمی دانش‌آموزان از همان سال‌های اولیه دوره ابتدایی فراهم شود.

بازی تصویر کلمه

بازی کلمات به هم ریخته

فناوری، از پیش داوری تا واقعیت

 ۸۱۴

معصوم شیخ‌الاسلامی

آموزگار دبستان شهدای حاج عمران شهرستان بروجرد

دانش‌آموزان در استفاده درست از رایانه این است که والدین در کنار دانش‌آموزان از رایانه استفاده کنند. همچنین از آن‌ها خواستیم، برنامه‌ای خاص برای استفاده داشته باشند و برای مدت محدودی رایانه را در اختیار کودکان بگذارند و روی این موضوع نظارت داشته باشند. توضیح دادم که خواه یا ناخواه بچه‌ها به این دنیا وارد می‌شوند، پس چه بهتر به جای خانه دوست یا فامیل، تحت نظارت خود اولیا این اتفاق بیفتد.

اما مشکل دوم آنجا شروع شد که ما در مدرسه برای آموزش بچه‌ها فقط یک رایانه در اختیار داشتیم. البته مدیر مدرسه برای خرید چند دستگاه رایانه اقدام کرده بود، اما به دلیل تغییر قیمت‌ها و مشکلات دیگر، این موضوع به تعویق افتاد. بنابراین تصمیم گرفتم زمان آموزش فناوری را با آموزش کار جابه‌جا کنم و فناوری را به نیمه دوم موکول کردم. اما متأسفانه خرید و نصب وسایل بیشتر از آنچه که فکر می‌کردیم، به طول انجامید.

اواخر بهمن ماه تصمیم گرفتم که فناوری را با همان یک رایانه تدریس کنم، چون به نظر خود خیلی عقب افتاده بودم. بنابراین ابتدا طبق ارزشیابی تشخیصی که انجام دادم، متوجه شدم پنج نفر از دانش‌آموزان کلاس تا به حال دستشان به رایانه نخورده و به هیچ وجه با حروف انگلیسی هم آشنا نیستند. فقط هفت نفر رایانه داشتند و بقیه از رایانه‌های اقوامشان استفاده می‌کردند و فقط با بازی‌های رایانه‌ای آشنایی داشتند.

درس اول «آشنایی با سخت‌افزار» بود و تقریباً بدون مشکل انجام شد. درس دوم «آشنایی اولیه با روشن و خاموش کردن رایانه و مهارت‌های اولیه کار با آن بود که این مورد هم به سرعت فرا گرفته شد. ضمن اینکه از سرعت یادگیری لذت می‌بردم، با خود می‌گفتم این درس‌ها آسان‌اند و نتیجه بعداً معلوم می‌شود.

نوبت به آموزش «نقاشی» (paint) رسید که مشکل بعدی هم خود را نشان داد. با نصب فارسی‌ساز تصمیم گرفتم مشکل آشنا نبودن دانش‌آموزان با زبان انگلیسی را حل کنم. اما بعد از تدریس، هم خودم سردرگم شده بودم و هم دانش‌آموزانی که تا حدودی با رایانه آشنا بودند. آن‌هایی هم که آشنایی نداشتند، با واژه‌های نامأنوس فارسی مواجه شده بودند و منفعلانه مرا نگاه می‌کردند. واقعیت این بود که ترجمه واژه‌های انگلیسی به خوبی صورت نگرفته بود. به این ترتیب، در آن جلسه نتیجه‌ای نگرفتم و البته اعتراض بچه‌ها را نیز داشتم. آن‌ها معتقد بودند که رایانه‌های خود و اقوامشان انگلیسی است و نمی‌توانند با این

کلاس ششم با همه دغدغه‌ها، کتاب‌های تازه، دوره‌های تمام و شتابناک ضمن خدمت، نگرانی‌های اولیا و اضافه شدن بعضی درس‌ها آغاز شد. قبل از شروع مهر، در کلاس‌های ضمن خدمت تقریباً با محتوای کتاب‌ها آشنا شدیم. از همان روزهای شروع کلاس‌ها کتاب فناوری موجب دغدغه‌های چندی برای معلمان شده بود؛ مانند:

- نبود رایانه و امکانات مناسب در مدارس؛
- آشنا نبودن تعدادی از معلمان با رایانه؛
- آشنا نبودن تعدادی از دانش‌آموزان با زبان انگلیسی؛
- فقدان رایانه در خانه‌های دانش‌آموزان؛
- و...

به‌عنوان معلم پایه ششم بیشترین نگرانی من آشنا نبودن دانش‌آموزان با زبان انگلیسی بود که به نظرم مشکلی حل نشدنی می‌آمد. صادقانه بگویم که پیش‌داوری این‌جانب بر عدم موفقیت این طرح استوار بود؛ هر چند که به مدرسان توصیه شده بود، از نرم‌افزار فارسی‌ساز استفاده کنند.

با شروع سال تحصیلی و تشکیل اولین جلسه با اولیا متوجه شدم که آن‌ها درباره کتاب‌های پایه ششم گمانه‌زنی‌هایی انجام داده‌اند و حدس می‌زنند کتاب‌ها شبیه کتاب‌های دوره اول راهنمایی باشد. اما اطلاعاتی درباره دو کتاب «فناوری» و «تفکر و پژوهش» نداشتند. از همین رو بیشتر سؤال‌هایی که در جلسه اول ملاقات می‌پرسیدند، از محتوا و نحوه ارزشیابی این دو کتاب بود.

چون در مدرسه‌ای کار می‌کردم که دانش‌آموزان آن از نظر طبقه اقتصادی متوسط بودند، در جلسه اول توصیه کردم در صورت امکان خانواده‌ها رایانه بخرند تا فرزندانشان هرچه زودتر وارد دنیای فناوری شوند. مشکل آغاز شد. بعضی از خانواده‌ها نسبت به این موضوع موضع گرفتند و دلایلشان موارد زیر بود:

- تلف شدن وقت دانش‌آموز با رایانه؛
- اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای و غفلت از درس؛
- آشنایی و ورود به اینترنت و استفاده از سایت‌های نادرست؛
- مشکلات مالی برای خرید رایانه.

در حالی که تا حدودی با اولیا موافق بودم، اما با آن‌ها صحبت کردم و خواستار آموزش دیدن خودشان در کنار بچه‌ها شدم. توضیح دادم که بهترین راه هدایت

هر بار سه نفر از دانش‌آموزان ضعیف، متوسط و قوی کنار رایانه می‌نشستند. دانش‌آموز ضعیف با کمک دانش‌آموز متوسط به صورت عملی دستورالعمل‌ها را انجام می‌داد و دانش‌آموز قوی به صورت گفتاری آن‌ها را راهنمایی می‌کرد

آشنایی مختصری با فناوری پیدا کرده بودند که به نظر من خیلی عالی بود. البته مشکل دیگر انجام تکلیف بود. اکثراً دانش‌آموزان به دلیل نداشتن رایانه تکلیف‌ها را انجام نمی‌دادند؛ هرچند که از آن‌ها خواسته بودم، برای انجام تکالیف از رایانه‌های اقوامشان استفاده کنند. با توجه به تجربهٔ امسال می‌توانم برخی مزایا و کاستی‌های کتاب فناوری را به شرح زیر بیان کنم:

کاستی‌ها

- وجود برخی اشکالات محتوایی و نیاز به تغییرات جزئی در ترتیب ارائه محتوا و فصل‌بندی کتاب؛
- کمبود وقت برای تدریس و ارزشیابی؛
- نبود امکانات لازم در مدرسه؛
- فقدان رایانه در خانه‌ها انجام نشدن تکالیف و تمرین نکردن؛
- سطح متفاوت دانش‌آموزان در کلاس و شرمندگی عده‌ای و خستگی گروهی دیگر؛
- احساس حقارت برای دانش‌آموزانی که توان مالی خرید رایانه را ندارند و جاماندگی این گروه از بعضی فعالیت‌ها؛
- آشنا نبودن برخی معلمان با رایانه.

مزایا

- فراهم آمدن امکان یادگیری فناوری روز برای همهٔ اقشار جامعه؛
 - میسر شدن استفادهٔ دانش‌آموزان طبقهٔ اقتصادی پایین از رایانه؛
 - مورد نیاز جامعه بودن این درس؛
 - مورد علاقهٔ دانش‌آموزان بودن؛
 - رد و بدل کردن اطلاعات و یافته‌های تازه در زنگ‌های تفریح و ایجاد انگیزه برای یادگیری بیشتر بین دانش‌آموزان.
- در آخرین روزهای سال، هنگامی که به آموزش استفاده از شبکهٔ رشد و اینترنت پرداختم، پس از ۲۰ سال تدریس، اولین باری بود که از دهان تک‌تک بچه‌ها سپاس‌گزاری مخصوص برای آموزش این درس را می‌شنیدم! آن روز به خود گفتم: گر همت و غیرت بودت پیشهٔ کار هر کار گران سهل شود هم آسان

دوگانگی‌ها مطالب کلاس را به خوبی یاد بگیرند. تصمیم گرفتم یک بار هم زبان انگلیسی را تمرین کنم.

هفته بعد که کلاس فناوری شروع شد، چند واژهٔ مهم انگلیسی مانند cut، save، copy و... را روی تابلو نوشتم و مفهوم آن‌ها را توضیح دادم. اشتیاق بچه‌ها برای یادگیری و یادداشت‌برداری، و سؤال‌های خوبی که در این زمینه‌ها مطرح کردند، برایم خیلی جالب بود.

به هر حال کلاس بعدی بدون فارسی‌ساز تدریس شد و نتیجه باورنکردنی بود. با اینکه به روش سخنرانی و با استفاده از یک رایانه تدریس کردم، اغلب دانش‌آموزان راضی از کلاس بیرون رفتند. بنابراین تدریس را با یک تغییر دیگر ادامه دادم. به دلیل اینکه یک رایانه در اختیار داشتم، برای آموزش هر درسی ابتدا از دانش‌آموزانی که با رایانه آشنایی نداشتند، استفاده می‌کردم. از آن‌ها می‌خواستم کارهایی را که می‌گویم به صورت عملی و مرحله به مرحله انجام دهند. ابتدا کار خیلی کند پیش می‌رفت، بنابراین از دانش‌آموزان متوسط نیز در کنارشان استفاده کردم. از دانش‌آموزان قوی هم خواستم که به صورت گفتاری دوستانشان را راهنمایی کنند. یعنی هر بار سه نفر از دانش‌آموزان ضعیف، متوسط و قوی کنار رایانه می‌نشستند. دانش‌آموز ضعیف با کمک دانش‌آموز متوسط به صورت عملی دستورالعمل‌ها را انجام می‌داد و دانش‌آموز قوی به صورت گفتاری آن‌ها را راهنمایی می‌کرد. نتیجه خوب بود و در یک جلسه تقریباً همهٔ بچه‌ها مرحله به مرحله و در گروه‌های سه نفری کنار رایانه آمدند. جلسات کم‌کم سپری می‌شدند و یادگیری بچه‌ها و علاقه‌شان فوق‌العاده بود. به پیشنهاد خود دانش‌آموزان، آن‌هایی که در ساعات ورزش در تیم ذخیره قرار می‌گرفتند و باید صبر می‌کردند تا نوبت به بازی‌شان برسد، به کار با رایانه مشغول می‌شدند.

در نهایت شاید نتیجه خیلی عالی نشد، اما حداقل بچه‌های ضعیف

نیمه پر لیوانت را قورت بده!

پنج موقعیت شادی آفرین در دنیای رایانه

یک اندیشمند بزرگ آموزش هوشمند در مدارس الکترونیکی و از این جور دنگ و فنگ‌ها می‌گوید: «خواهر معلم! نیمه پر لیوانت را، برادر معلم! تو هم نیمه پر لیوانت را (هر دو نیمه پر لیوانتان را) نگاه کنید - با تشکر...» شما هم اگر نیمه پر لیوان را نگاه کنید، در پس هر اتفاق به‌ظاهر ناگوار، شیرینی و حلاوتی مثال‌زدنی می‌بینید که می‌تواند این‌ها باشد:

۸۱۶

رویا صدر
تصویرگر: سام سلماسی

زنگ‌ها برای که به صدا درمی‌آیند؟

شما مدرسه هوشمند دارید، ولی بعضی وقت‌ها از هوشمند بودن مدرسه، فقط اسمش را دارید و حتی دستگاه هم ندارید. بعضی وقت‌ها دستگاه دارید، ولی سیستم اشکال دارد. بعضی وقت‌ها سیستم اشکال ندارد، ولی در دسترس تمام شاگردان نیست. بعضی وقت‌ها در دسترس تمام شاگردان هست، ولی دسترسی به سایت‌های مورد نیاز ناممکن است. بعضی وقت‌ها دسترسی به سایت‌های مورد نیاز ممکن است، ولی برنامه درسی نیست. بعضی وقت‌ها همه چیز کارش درست است، معلم کارش را بلد نیست. در این صورت شایسته است که به نیمه پر لیوان نگاه کنید. مهم نیست که شما در این شرایط اصولاً لیوان دارید یا نه، مهم این است که قدرت ساختن یک نیمه پر لیوان را در تخیلتان داشته باشید. اگر نتوانستید، می‌توانید از مصاحبه‌های مسئولان مربوطه و غیرمربوطه ایده بگیرید. یک اندیشمند مسائل آموزش و پرورش می‌گوید: «یک نیمه پر لیوان، نیمه پر به دنیا نمی‌آید، یک مسئول با شاخ و برگ دادن، ارزش نیمه پر می‌سازد.»

مرد سوم

ایمیلی از شاگردتان دریافت می‌کنید که در آن نتایج یک پروژه درسی پایان ترم را برایتان فرستاده و از شما خواسته که اگر ایرادی داشت، حتماً برای او بنویسید که رفع کند. اینکه «ایمیل باکس» شما اشتباهاً اشغال شده، بی‌شک اتفاقی ناگوار است، ولی چنین تقاضایی سوپه مثبتی نیز دارد: به استناد ایمیل مذکور، شما استاد درس مکانیک سیالات دوره دکتری «دانشگاه میشیگان» هستید! به خودتان ببالید و بدون اینکه وسوسه شوید فرستنده را در جریان اشتباه بودن نشانی قرار دهید، ایمیل را «دلیت» کنید. با این حساب، هم در کار دیگران دخالت نکرده‌اید، هم چند دقیقه وقتی را که صرف ایمیل زدن می‌شد، برای روز مبادا ذخیره کرده‌اید، و هم چینی نازک احساس مهم بودن خودتان را نشکسته‌اید!

بر باد رفته

مدرسه را هوشمند کرده‌اند و شما به عنوان مسئول یا معلم حس می‌کنید، وقت، حوصله و نیازی به یادگیری فناوری مربوطه ندارید و هزار تا دلیل قانع‌کننده دیگر. با این حال، گاهی جلوی همکاران و دانش‌آموزان کم می‌آورید و شرمند می‌شوید. کافی است به نیمه پر لیوان فکر کنید و به یاد بیاورید، امروزه سرعت فناوری رایانه به حدی است که اگر هم چیزی درباره آن یاد بگیرید، دو هفته دیگر کهنه می‌شود و به درد نمی‌خورد. آن یاد بگیرید، دو هفته دیگر کهنه می‌شود و حافظه نازنین خودتان را صرف پس، از اینکه وقت و انرژی و حافظه نازنین خودتان را صرف انبار کردن چیزهای کهنه شدنی نکرده‌اید، احساس پیروزی و خوشی کنید. باور کنید دنیا ارزش این حرف‌ها را ندارد!

بهبان‌های ساده خوشبختی

شارژ اینترنت مدرسه زود به زود تمام می‌شود. همچنین، در سایت مدرسه چیزهای نامربوطی می‌بینید که اجدادتان هم از اینکه چه کسی آن‌ها را گذاشته است، خبر ندارند. معلوم می‌شود دانش‌آموزی با دست یافتن به رمز عبور، از امکانات اینترنت پرسرعت رایانه مدرسه استفاده می‌کند و سایت را هم «هک» کرده است. از اینکه توانسته‌اید سهمی در افزایش ظرفیت فناوری مدرن ارتباطات داشته باشید و محرمانه بودن اطلاعات و حراسات از آن را به امری لوکس مبدل کنید، به خود می‌بالید و به شاگردتان که این ظرفیت را فعال کرده است، دروهای آبدار نثار می‌کنید.

بانوی زیبای من

سر کلاس دارید درس می‌دهید که کسی به شما پیامک می‌زند: «نگار جون دمت گرم! چه قدر این کفش آلتار توپ و باحاله! قرار امروز بعدازظهر میلاد نور یادت نره.»

از اینکه بالاخره یکی از سلیقه‌تان تعریف کرده و کفش متعلق به عصر ماقبل تاریخ شما، نظرکس دیگری جز کاسه- بشقابی محل را گرفته است، قند در دلتان آب می‌شود. مهم نیست که شما اصلاً کفش آلتار نپوشیده‌اید و اصولاً «نگار جون» نیستید. مهم این است که فضای دیجیتالی به شما امکان داده، شادی‌هایتان را در ارتباط با پیامکی که اشتباهاً برای شما ارسال شده است با دانش‌آموز میز آخر (که اتفاقاً اسمش نگار هم هست) قسمت کنید.

«فت»، وب‌سایتی برای یادگیری شوق‌انگیز علوم و ریاضی

۸۱۸

مقدمه

بیش از دو دهه از کاربرد فناوری‌های نو و به‌ویژه فاوا در تمامی سطوح و دوره‌های تحصیلی می‌گذرد. در این میان، برخی از کشورها پس از اجرای پروژه‌های مختلف با کامیابی‌ها و ناکامی‌هایی مواجه شده‌اند. توجه به این تجربه‌ها و درس‌آموزی از آن‌ها برای تمامی مدیران، کارشناسان و معلمانی که به دنبال بهبود و ارتقای آموزش از طریق شیوه‌ها و ابزارهای نوین هستند، می‌تواند بسیار مفید باشد.

کاربرگ

یک راه استفاده مؤثر از اجزای آموزشی تولید شده توسط وبگاه فناوری آموزش فیزیک، طراحی و تولید «کاربرگ» است. این کاربرگ‌ها از یک سو باید مبتنی بر قابلیت‌های آزمایشگاه‌های مجازی یا شبیه‌سازی‌ها باشند، و از سوی دیگر، باید در برگیرنده آن دسته از مفاهیم علمی باشند که قرار است دانش‌آموزان در آن سال تحصیلی بیاموزند.

در ادامه، دو کاربرگ، یکی برای آشنایی با ترکیب رنگ‌ها با عنوان «نور و ترکیب رنگ‌های مختلف نور با یکدیگر» و دیگری برای آزمایشگاه مجازی با عنوان «انرژی، شکل‌ها و تبدیل‌های آن» طراحی و تولید شده است. کاربرگ انرژی، شکل‌ها و تبدیل‌های آن براساس مفاهیم فصل هشتم کتاب علوم تجربی هفتم (سال اول، دوره متوسطه اول) تولید شده است ولی با تغییراتی می‌تواند برای کتاب علوم تجربی سال ششم ابتدایی و همچنین فصل اول فیزیک ۱ و آزمایشگاه قابل استفاده باشد. کاربرگ نور و ترکیب رنگ‌های مختلف نور با یکدیگر نیز به‌عنوان فعالیتی جذاب و لذت‌بخش می‌تواند در هر سه دوره تحصیلی مورد استفاده قرار گیرد.

انتظار می‌رود معلمان عزیز در دوره‌های گوناگون تحصیلی، براساس اجزای تولید شده در وبگاه فناوری آموزش فیزیک، کاربرگ‌هایی طراحی و تولید کنند و در فرایند آموزش با توجه به امکانات محل تدریس خود از آن‌ها بهره بگیرند. افزون بر این، فایل کاربرگ‌های تولید شده را برای استفاده سایر همکارانشان از طریق سایت‌ها یا وبلاگ‌های مناطق آموزشی به اشتراک بگذارند.

سایت فناوری آموزش فیزیک

نزدیک به ده سال پیش جمعی علاقه‌مند به کاربرد فاوا در آموزش فیزیک در «دانشگاه کلرادو» گرد هم آمدند تا برنامه‌ای را با عنوان «فناوری آموزش فیزیک» یا به اختصار «فت» (PHET) بنیان نهند. هرچند در ابتدا با مفاهیم مرتبط با درس فیزیک شروع کردند، به تدریج و با استقبال فراوانی که از تلاش آن‌ها در سرتاسر جهان شد، افزون بر درس فیزیک، درس‌های دیگری شامل زیست‌شناسی، شیمی، زمین‌شناسی و ریاضیات را نیز به برنامه خود اضافه کردند. به دلیل کیفیت بسیار خوب اجزای تولید شده توسط این گروه (که تا پایان سال ۲۰۱۳ بیش از ۱۱۰ میلیون مرتبه توسط کاربرهای متفاوت در سراسر دنیا دانلود شدند)، ترجمه این اجزای آموزشی و پس از آن ترجمه کل محتوای سایت از سال ۱۳۸۷ به زبان فارسی توسط نویسندگان این مقاله به تدریج انجام شد.

در وبگاه (وب‌سایت) فناوری آموزش فیزیک (PHET)، آزمایشگاه‌های مجازی قدرتمند و شبیه‌سازی‌هایی سرگرم‌کننده، تعاملی و مبتنی بر پژوهش وجود دارند که به‌طور رایگان به دو صورت برخط و غیر برخط و به آسانی در کلاس درس و خانه قابل استفاده‌اند. این اجزای آموزشی، مبتنی بر زبان برنامه‌نویسی جاوا و فلش طراحی شده‌اند و با رایانه و مرورگری که آخرین نسخه برنامه‌های فلش و جاوا روی آن نصب شده باشد، قابل اجرا هستند.

گروهی که در راه‌اندازی وبگاه مزبور مشارکت داشته‌اند، باور دارند که نتایج فعالیت آن‌ها، دانش‌آموزان را قادر می‌سازد بین پدیده‌هایی که در زندگی روزمره با آن‌ها مواجه می‌شوند و مفاهیم علمی دخیل در آن‌ها، ارتباط معنی‌داری برقرار کنند. این امر درک آن‌ها را از مفاهیم مرتبط با زندگی عمیق‌تر می‌سازد.

توجه مهم!

برای استفاده از آزمایشگاه مجازی لازم

است ابتدا برنامه جاوا روی رایانه شما

نصب شود. برای دانلود و نصب این برنامه

به نشانی زیر بروید:

www.java.com

نور و ترکیب رنگ‌های متفاوت نور با یکدیگر

خوب است بدانیم

از ترکیب رنگ‌های متفاوت نور، نوری با رنگ جدید به وجود می‌آید. نور سفید از ترکیب تمام رنگ‌ها به وجود می‌آید.

این فعالیت را باید در اینترنت انجام دهید:
۱. ابتدا به نشانی زیر بروید:

<http://phet.colorado.edu/simulation/color-vision/color-vision>

۲. روی تصویری که در صفحه اینترنتی می‌آید (تصویر زیر) کلیک کنید تا آزمایشگاه مجازی دید رنگی دانلود شود.

۳. پس از دانلود آزمایشگاه دید رنگی، روی آن کلیک کنید تا اجرا شود.
۴. نور قرمز را روشن کنید. وقتی نور به چشم شخص می‌رسد، چه رنگی را احساس می‌کند؟

.....

۵. نور قرمز و نور سبز را به‌طور هم‌زمان روشن کنید. وقتی این نورها به چشم شخص می‌رسند، چه رنگی را احساس می‌کند؟

.....

۶. نور قرمز و نور آبی را به‌طور هم‌زمان روشن کنید. وقتی این نورها به چشم شخص می‌رسند، چه رنگی را احساس می‌کند؟

.....

۷. نور سبز و نور آبی را به‌طور هم‌زمان روشن کنید. وقتی این نورها به چشم شخص می‌رسند، چه رنگی را احساس می‌کند؟

.....

۸. نور قرمز، نور سبز و نور آبی را به‌طور هم‌زمان روشن کنید. وقتی این نورها به چشم شخص می‌رسند، چه رنگی را احساس می‌کند؟

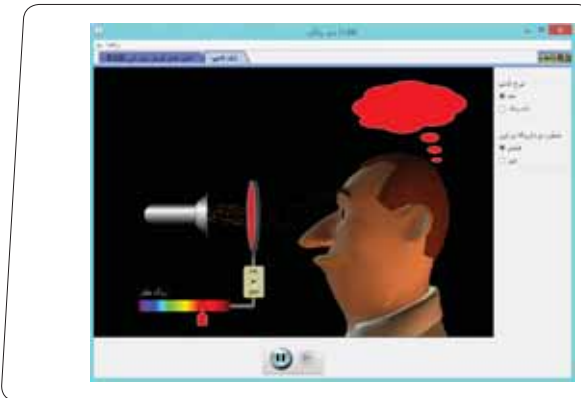
.....

خوب است بدانیم:

رنگ‌های قرمز، سبز و آبی، رنگ‌های اصلی در نور

هستند. بقیه رنگ‌ها از این سه رنگ به وجود می‌آیند.

۹. مطابق تصویر زیر، آزمایشگاه مجازی را در وضعیت تک لامپ قرار دهید. همان‌طور که دیده می‌شود، وقتی نور سفید از یک شیشه قرمز رنگ می‌گذرد، شخص فقط نور قرمز را احساس می‌کند.

۱۰. اگر شیشه را حذف کنیم، مطابق تصویر زیر شخص نور سفید را احساس می‌کند.

۱۱. دوباره شیشه را به وضعیت اول برگردانید و رنگ آن را زرد انتخاب کنید. وقتی نور سفید از این شیشه می‌گذرد، شخص چه رنگی را احساس می‌کند؟

.....

۱۲. رنگ دیگری برای شیشه انتخاب کنید. وقتی نور سفید از این شیشه می‌گذرد و به چشم شخص می‌رسد، چه رنگی را احساس می‌کند؟

.....

نگاه کنید و آنچه را رخ می‌دهد بنویسید.

۸. مراحل ۶ و ۷ را به‌طور جداگانه برای آجر و آهن انجام دهید. شباهت‌ها و تفاوت‌ها را در پایان آزمایش بنویسید.

۹. در قسمت بالای آزمایشگاه روی دکمه «دستگاه‌های انرژی» کلیک کنید.

۱۰. به کمک ماوس نمادهای انرژی را در قسمت بالا سمت راست فعال کنید. سپس شیر آب را باز کنید و آنچه را مشاهده می‌کنید، به دقت بنویسید.

۱۱. در قسمت ۸ تمام تبدیل‌های انرژی را که رخ می‌دهد بنویسید.

۱۲. روی نمادهای دوچرخه و لامپ (رشته‌ای یا کم مصرف) کلیک کنید. به کمک ماوس اجازه دهید دوچرخه‌سوار رکاب بزند (تصویر زیر). آنچه را مشاهده می‌کنید، به دقت بنویسید.

۱۳. در قسمت ۸ تمام تبدیل‌های انرژی را که رخ می‌دهند، بنویسید.

۱۴. در ادامه این فعالیت می‌توانید بقیه وسایل را به دلخواه سر هم کنید و به راه اندازید. در هر مرحله به شکل‌های انرژی و تبدیل‌های آن توجه کنید و آن‌ها را به‌طور جداگانه بنویسید.

پی‌نوشت

1. Physics Education Technology (PHET)
نشانی سایت: www.phet.colorado.edu/fa

۱۳. اگر مرحله ۱۲ را برای چندین رنگ دیگر انجام دهیم، به چه نتیجه‌گیری کلی می‌رسید. نتیجه را در زیر بنویسید.

۱۴. پاسخ خود را در مرحله ۱۳، با عبارتی که در شروع فعالیت (در کادر خوب است بدانیم) آمده است، مقایسه کنید.

انرژی، شکل‌ها و تبدیل‌های آن

خوب است بدانیم:

انرژی در همه چیز و همه جا وجود دارد! مهم‌ترین ویژگی انرژی، تبدیل آسان آن از شکلی به شکل دیگر است.

این فعالیت را باید در اینترنت انجام دهید:

۱. ابتدا به نشانی زیر بروید:

<http://phet.colorado.edu/fa/simulation/energy-forms-and-changes>

۲. روی تصویری که در صفحه اینترنتی می‌آید (تصویر زیر) کلیک کنید تا آزمایشگاه انرژی دانلود شود.

۳. پس از دانلود آزمایشگاه انرژی روی آن کلیک کنید تا باز شود.

۴. به اجزای داخل آزمایشگاه به دقت توجه کنید. روی نمادهای انرژی در گوشه سمت راست بالای صفحه کلیک کنید. با این کار چه تغییری در نمایش اجسام (آب، آهن و آجر) رخ داد؟

۵. آیا پاسخ شما در قسمت قبل با عبارتی که در «خوب است بدانیم» آمده است، شباهت دارد؟

۶. به کمک ماوس ظرف آب را روی پایه بگذارید و به آن گرما دهید. آنچه را مشاهده می‌کنید به دقت بنویسید.

۷. گرمادهی به ظرف آب را قطع کنید و ظرف را در محل اولیه قرار دهید. دست کم یک دقیقه به ظرف آب

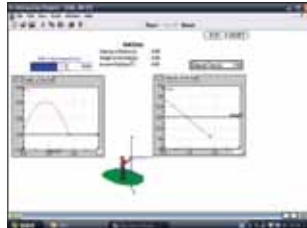
فیزیک چهارم، بدون تست

فرزانه نظری

دبیر فیزیک منطقه ۴ آموزش و پرورش تهران

علی‌رغم اینکه دانش‌آموزان در پایه چهارم تمایلی به استفاده از آزمایشگاه مجازی و یا حتی آزمایشگاه حقیقی هم ندارند. زیرا با توجه به نحوه برگزاری کنکور، دغدغه دانش‌آموزان تنها تست زدن و شرکت در کلاس‌های کنکور است.

قبل از تدریس چندین سایت از جمله سایت «phet» را بررسی کردم. همچنین، به برخی نرم‌افزارها از جمله «intraactive physics» و شبیه‌سازی‌های آماده آن مراجعه کردم و چند برنامه در مورد حرکت‌های پرتابی و سقوطی انتخاب کردم. هنگام تدریس، ابتدا با نشان دادن آزمایشگاه تعاملی روی شکل توضیح دادم که حرکت پرتابی از دو حرکت یکنواخت روی محور X و دیگری با شتاب ثابت روی محور Y تشکیل شده است. به علاوه، بردارهای سرعت V_x و V_y را در هر لحظه که بیانگر تغییر سرعت در راستای قائم و ثابت بودن آن روی محور X ها بود، با استفاده از امکانات این برنامه نشان دادم. پس از تدریس، این برنامه‌ها را در اختیار دانش‌آموزان قرار دادم و پس از گروه‌بندی از آن‌ها

خواستیم که با این برنامه‌ها کار کنند و به سؤالات خود درباره این حرکت که ضمن درس برایشان پیش آمده بود، جواب بدهند.

در جلسه بعد از دانش‌آموزان نظرخواهی کردم. نکته جالب این بود که دانش‌آموزان نه تنها ابزار رضایت کردند، بلکه از من خواستند تا برای تدریس مباحث دیگر هم به سایت برویم و از آزمایشگاه مجازی و سی‌دی آموزشی استفاده کنیم.

تدریس «حرکت پرتابی» همواره یکی از موضوعات چالش‌برانگیز کتاب فیزیک سال چهارم ریاضی یا پیش‌دانشگاهی بوده است.

معمولاً باید پس از تدریس در جلسه اول، در جلسات دیگر نیز مطالب دوباره تکرار شوند. اگرچه به نظر می‌رسد پس از تدریس حرکت در صفحه (حرکت دوبعدی)، دانش‌آموزان باید به راحتی بتوانند مفهوم حرکت پرتابی

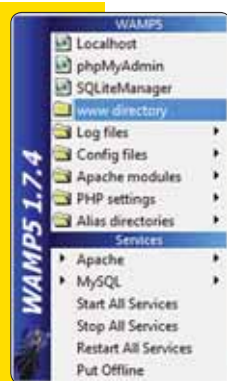
را درک کنند، اما متأسفانه این طور نیست. البته تنها این قسمت از مباحث درس فیزیک چنین نیست. خیلی از موارد مشابه را می‌توان نام برد که دانش‌آموزان حتی در پایه‌های بالای دبیرستان در رشته ریاضی و تجربی درک درست و عمیقی از آن‌ها ندارند.

من همواره به دنبال پیدا کردن راهکاری برای کاهش مشکل در کلاس خودم بودم. با توجه به تجربه‌ای که در مورد استفاده از نرم‌افزارهای گوناگون و آزمایشگاه مجازی فیزیک در پایه سوم داشتم، امسال تصمیم گرفتیم از این نرم‌افزارها کمک بگیریم؛

آزمون الکترونیکی در کلاس هوشمند

عبدالحمید پهلوزاده
از استان بوشهر

که مراحل نصب را با تنظیم‌های پیش‌فرض به اتمام برسانید) و اجرای آن، در نوار وظیفه رایانه، آیکن برنامه در کنار ساعت ظاهر می‌شود که شما می‌توانید با کلیک کردن روی آن، به منوی برنامه دسترسی پیدا کنید (تصویر ۱).

در این فهرست ما بیشتر با سه گزینه کار داریم (این برنامه قابلیت‌های زیادی برای برنامه‌نویسان تحت وب دارد و برای آن‌ها محیطی برای برنامه‌نویسی و آزمایش وبسایت‌های طراحی شده فراهم می‌کند):

۱. **گزینه localhost:** با انتخاب این گزینه برنامه مرورگر وب اجرا می‌شود و ما به صفحه اول برنامه دسترسی پیدا می‌کنیم.
۲. **گزینه www directory:** با انتخاب این گزینه پنجره حاوی فایل‌هایی که بین ما و دانش‌آموزان به اشتراک گذاشته می‌شوند، ظاهر می‌شود.

۳. **گزینه put online یا put offline:** اگر نرم‌افزار برخط باشد، دانش‌آموزان از طریق رایانه‌های خود و مرورگر وب، به سیستم آزمون الکترونیک دسترسی دارند و اگر گزینه put offline را انتخاب کرده باشیم، دانش‌آموزان به سیستم دسترسی ندارند.

گام دوم: نصب نرم‌افزار برگزاری آزمون الکترونیکی

پیشنهاد ما استفاده از برنامه «آزمون ساز تستا» است که در نسخه‌های رایگان و قابل فروش در اینترنت عرضه می‌شود. ما در این نوشته از نسخه ۲ این نرم‌افزار استفاده می‌کنیم. بعد از دریافت این نرم‌افزار از بسته نرم‌افزارهای این مقاله، باید آن را نصب و مراحل زیر را دنبال کنید:

۱. فایل‌های موجود در پوشه نرم‌افزار را کپی کنید. سپس روی آیکن برنامه wamp server که در نوار وظیفه و در کنار ساعت قرار دارد و شبیه یک نقاله است، راست‌کلیک کنید و گزینه www. directory را انتخاب کنید. بعد از باز شدن این پنجره، پوشه‌ای بسازید و نام دلخواهی برای آن انتخاب کنید (برای مثال: azmoon). سپس فایل‌هایی را که کپی کرده بودید، درون پوشه azmoon «پیست» (paste) کنید.

۲. همه پنجره‌ها را ببندید و روی آیکن برنامه «wamp server»

اشاره

در این نوشته قصد داریم به کمک برنامه‌های رایگان و متن‌باز در کلاس هوشمند، آزمون الکترونیکی برگزار کنیم. ابتدا مزایای چنین آزمونی را بیان می‌کنیم و سپس به مراحل اجرای آن می‌پردازیم.

مزایای آزمون

- حذف زمان تصحیح اوراق امتحانی؛
- صرفه‌جویی در مصرف کاغذ (تکثیر اوراق امتحانی و هزینه تکثیر)؛
- تجزیه و تحلیل آزمون به صورت برخط (آنلاین) در کارگاه؛
- نمایش تراز دانش‌آموزان کلاس؛
- طراحی تعداد نامحدود سؤال برای آزمون و اجرای آن با تعداد مشخصی سؤال؛
- امکان چپ‌تصادفی سؤال‌ها و گزینه‌های آزمون؛
- مشاهده نمره آزمون توسط دانش‌آموز بلافاصله پس از اتمام آزمون؛
- مشخص کردن زمان پاسخ‌گویی هر دانش‌آموز و میانگین همه.

اجرای آزمون

برای اجرای این آزمون در کلاس، به شبکه بین رایانه‌های موجود نیاز داریم. با توجه به اجرای کلاس هوشمند در کشور بر مبنای شبکه، نگارنده فرض را بر شبکه بودن رایانه‌ها می‌گذارد. بعد از نصب نرم‌افزارهای مورد نیاز، همه تبادل اطلاعات بین معلم و دانش‌آموزان بر بستر نرم‌افزارهای مرورگر وب صورت می‌گیرد. توصیه ما استفاده از مرورگر «فایرفاکس»^۱ است.

گام نخست: نصب نرم‌افزار روی رایانه معلم به عنوان «خدمات‌دهنده»^۲

پیشنهاد می‌کنیم به این منظور از برنامه «wamp server» استفاده کنید. این برنامه به صورت کاملاً رایگان در اینترنت قابل دریافت است. (ما همه فایل‌های مورد نیاز شما را درون یک فایل قرار داده‌ایم که نشانی آن را در انتهای مقاله در اختیار شما قرار خواهیم داد.)
در یکی از مراحل نصب، از شما خواسته می‌شود محلی برای ذخیره فایل‌هایتان معین کنید. این محل بعدها جایی خواهد بود برای قرار دادن فایل‌هایی که بین معلم و دانش‌آموزان به اشتراک گذاشته می‌شوند. بعد از نصب کامل برنامه (توصیه ما این است

راست کلیک کنید و گزینه «start all services» را برگزینید. بعد از چند لحظه روی «localhost» کلیک کنید. با این کار مرورگر وب اجرا می‌شود و شما در سمت راست صفحه و در قسمت «your project» به پوشه azmoon دسترسی دارید. با کلیک روی واژه azmoon برای اولین بار یک سلسله مشخصات مدیر سیستم از شما می‌خواهد که با تکمیل آن می‌توانید به امکانات نرم‌افزار دسترسی داشته باشید (تصویر ۲).

بعد از پر کردن فرم مشخصات با فشردن گزینه «install Testa» کار نصب همه برنامه‌ها به اتمام رسیده است.

گام سوم: مشخص کردن آی پی رایانه دبیر

برای این کار به «control panel» می‌رویم و از آنجا وارد «network connection» می‌شویم. آن‌گاه روی «local area connection» یا «wireless connection» راست کلیک و گزینه «properties» را انتخاب می‌کنیم. سپس با انتخاب گزینه «net protocol version 4» و فشردن گزینه «properties» به آی پی رایانه دست می‌یابیم.

در اینجا دو حالت اتفاق خواهد افتاد: یا فرم کاملاً خالی است یا کاملاً پر شده است. اگر پر شده باشد، اولین عدد، آی پی رایانه دبیر خواهد بود. اما اگر خالی باشد، می‌توانیم آن را مانند نمونه تکمیل کنیم.

در بخش «Ip address» باید آی پی رایانه دبیر را وارد کنیم. یعنی مثل تصویر ۳ اعداد را بنویسیم و عدد سه رقمی آخر را عددی به دلخواه بین ۱ تا ۲۵۵ وارد کنیم. در بخش «subnet mask» رایانه به‌طور خودکار اعداد را وارد می‌کند. در قسمت

«default gateway» آی پی مودم را وارد می‌کنیم که به‌طور پیش فرض مانند تصویر ۳ است. بقیه نیز مانند نمونه (تصویر ۳) تکمیل می‌شود. اکنون همه مراحل نصب تمام شده و مرحله استفاده از نرم‌افزارها فرا رسیده است. توجه داشته باشید، نشانی سیستم مدیریت آزمون الکترونیک توسط دبیر که باید در برنامه مرورگر وب (فایرفاکس یا...) تایپ شود، عبارت است از: Localhost/azmoon/admin. کد سیستم آزمون الکترونیک در رایانه دانش‌آموزان هم از این قرار است: ۱۰۰.۱.۱۶۸.۱۹۲. اکنون با وارد شدن به بخش مدیریت سیستم آزمون الکترونیک می‌توانیم آزمون جدیدی تعریف کنیم. بنابراین، آزمون پیش فرضی را که توسط دانش‌آموزان قابل رؤیت باشد، تعریف می‌کنیم. سپس برای دانش‌آموزان نام کاربری و رمز عبور تعریف می‌کنیم و اجازه می‌دهیم دانش‌آموزان برای خودشان نام کاربری و رمز عبور تعریف کنند، و تجزیه و تحلیل آزمون را ببینند. محیط برنامه را در تصویر ۴ ملاحظه می‌کنید.

چند توصیه

- همین برنامه‌ها را روی رایانه منزل نصب و آزمونی تعریف کنید. سپس با خروجی گرفتن از برنامه آزمون‌ساز در منزل، در کلاس درس از آن استفاده کنید.
- ابتدا با برگزاری یک آزمون آزمایشی، توانایی دانش‌آموزان خود را در استفاده از رایانه بسنجید و ایرادهای احتمالی را رفع کنید.
- اگر شبکه کارگاه رایانه شما بی‌سیم است، می‌توانید با تلفن همراه هوشمند خود و یا رایانه مدیر آموزشگاه به سیستم دسترسی داشته باشید تا مدیر مدرسه به‌طور مستقیم نتیجه آزمون را مشاهده کند.

توجه: نشانی داندلود بسته نرم‌افزاری مورد نیاز برای نصب این سیستم <http://hp-ir.blogfa.com/page/e-test>

پی‌نوشت

1. firefox
2. sever

ماجرای من و تخته هوشمند کلاس

زهرا جوادی

دبیر فیزیک منطقه ۷ تهران

● نور این تخته برای بسیار از دانش‌آموزان بسیار مشکل‌ساز است و آن‌ها را خسته می‌کند.

● اگر قلم تصادفاً به جای دیگری غیر از تخته برخورد کند، امکان «هنگ کردن» سیستم بسیار زیاد است. در این صورت دوباره باید تخته را خاموش و روشن کرد که وقت زیادی از کلاس می‌گیرد.

● برای نوشتن روی تخته هوشمند باید قلم را فشار داد که این موقع نوشتن کمی طولانی می‌شود و بسیار خسته‌کننده است.

● قلم از دست یکی از دانش‌آموزان افتاد و همین اتفاق موجب خراب شدن قلم و تو رفتن نوک آن شد (همه باید با احتیاط کامل با آن برخورد کنند).

● قیمت باتری قلمی که باید تعویض شود، از گنج بیشتر است.

● استفاده از آن بسیار وقت‌گیر است. برای مثال، من مثبت نوشته بودم که باید منفی می‌شد. برای اصلاح آن مراحل طی شده به این شرح بود:

انتخاب پاک‌کن ← انتخاب نوع پاک‌کن ← کشیدن دایره دور اشتباه ← انتخاب دوباره قلم ← انتخاب دوباره رنگ قلم

همین کار در تخته سیاه با یک برداشتن پاک‌کن معمولی به سرعت انجام می‌شود.

● در هر بار انتخاب رنگ قلم و یا رنگ صفحه (برای بهتر دیدن بچه‌ها و اذیت نکردن چشم آن‌ها)، اظهار نظرهای بسیاری می‌شود که آرامش کلاس را از بین می‌برند.

● تخته برای حل بسیاری از مسائل فیزیک کوچک است. البته می‌توان صفحه را جابه‌جا کرد ولی قسمت‌های نوشته شده دیگر به زیر می‌روند و دائم صدای دانش‌آموزانی که کند می‌نویسند، بلند می‌شود.

● همه موارد بالا در صورتی مطرح هستند که سیستم سالم باشد. کافی است سیستم کمی مشکل پیدا کند. در این صورت یکی از دانش‌آموزان باید تمام طبقات را طی کند و مسئول سایت با گرفتن مدت زیادی از زمان کلاس، سیستم را دوباره به کار اندازد.

● برخی از معلمان می‌گویند وقتی سیستم بدون هیچ علتی مشکل پیدا می‌کند، نوشته و یا جدولی که می‌کشند به بالای صفحه می‌پرد و عملاً کار دیگر ممکن نیست.

● برخی از درس‌ها جای بیشتری برای حل یک مسئله لازم دارند و یا باید دو نوع مسئله روی صفحه باشد تا بتوان آن‌ها را با هم مقایسه کرد، ولی با سطح کوچک تخته هوشمند این کار ممکن نیست.

به تازگی وسیله جدیدی به وسایل کلاس اضافه شده است به نام تخته هوشمند که ما به عنوان معلم مجبوریم از آن استفاده کنیم؛ چون روی تخته اصلی چسبانده می‌شود و استفاده نکردن از آن تویخ به همراه دارد.

معمولاً بیشتر افراد از استفاده کردن از ابزارهای جدید به علل مختلف طفره می‌روند که از آن جمله می‌توان این دلایل را ذکر کرد:

● انسان‌ها ترجیح می‌دهند به جای مواجهه با ابزارهای ناشناخته با همان مشکلات قدیمی سر و کله بزنند.

● چیزهای ناشناخته هنوز امتحان خود را پس نداده‌اند که کارایی آن‌ها دیده شود.

اما من شخصاً جزو کسانی هستم که از وسایل و پدیده‌های جدید استقبال می‌کنم. حال ماجرای استفاده از تخته هوشمند در کلاس را بشنوید (با توجه به اینکه طرز کار و استفاده از آن را مدرسه در یک سی‌دی قبل از سال تحصیلی به ما داده بودند). به نظر من استفاده از این وسیله جدید دارای اشکالاتی به این شرح است:

خواص ماده

ترگس لیاقی مطلق

دبیر فیزیک منطقه ۲ آموزش و پرورش تهران

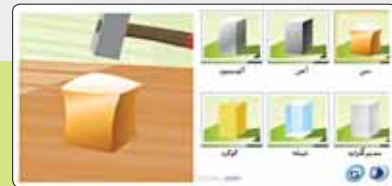
در این شماره چند بازی برای بررسی خواص ماده در نظر گرفته ایم. بخشی از کتاب علوم هفته به این مبحث اختصاص داده شده است.

دو بازی اول را می‌توانید در سایت «چستا» بیابید: www.chistaa.com
به این ترتیب به بازی‌ها می‌توانید دسترسی پیدا کنید: چستا، شیمی، ویژگی ماده، و سپس انتخاب بازی.

بازی دوم امکان مقایسه سختی سه ماده الماس، کوارتز و گچ را فراهم کرده است.

بازی اول چکش‌خواری مواد مختلف را آزمایش می‌کند. با انجام این تمرین به صورت مجازی می‌توانید چکش‌خوار بودن یا نبودن مواد مختلف را بررسی کنید.

بازی سوم را می‌توانید در نشانی زیر بیابید:
<http://www.sciencekids.co.nz/gamesactivities/materialproperties.html>
در بازی سوم می‌توانید انعطاف‌پذیری، ضدآب بودن، استحکام و شفافیت چند ماده مختلف را بررسی کنید. این بازی از گرافیک نسبتاً خوبی برخوردار است و به سادگی با نمایش یک آزمایش، این چهار ویژگی ماده را مورد بررسی قرار می‌دهد.

و بازی آخر از طریق این نشانی قابل دسترس است:
<http://www.abpishools.org.uk/activescience/module15/home.html>
این بازی سه مرحله دارد. مرحله اول انتخاب مواد با یک ویژگی خواسته شده است. مواد روی تسمه نقاله‌ها حرکت می‌کنند و کاربر باید با توجه به توضیحی که داده شده است، مواد دارای ویژگی مورد نظر را انتخاب کند.
در مرحله بعد یک ویژگی ابتدایی به دو ویژگی هم‌زمان تبدیل می‌شود. در مرحله سوم نیز کاربردی برای مواد در نظر گرفته می‌شود و کاربر باید با توجه به نوع کاربرد، مواد مناسب را انتخاب کند.

بایگانی فرم‌ها و نامه‌ها

محمد صمدی پور

معاون اجرایی دبیرستان نمونه امام حسن مجتبی(ع) شهرستان سبزوار

اشاره

این مطلب به منظور آشنایی مخاطبان با یکی از امکانات نرم افزار کاربردی اکسل نگارش یافته است. استفاده از این روش باعث نظم بخشیدن به مطالب و دسترسی سریع و آسان به آن‌ها می‌شود.

بایگانی فرم‌ها و نامه‌ها

برای دستیابی سریع‌تر و آسان‌تر به فرم‌های تهیه شده در رایانه که تعداد آن‌ها زیاد و پیدا کردنشان دشوار است، یک راه ساده و کاربردی به شرح زیر است:

۱. ابتدا تمام فرم‌ها را در یک پوشه قرار می‌دهیم.

۲. در نرم افزار اکسل جدولی مطابق سلیقه خود می‌سازیم.

۳. عنوان فرم‌ها و نامه‌ها را در هر سلول تایپ می‌کنیم (فرم ۱).

۴. روی هر سلول راست کلیک و گزینه «هایپرلینک» را انتخاب می‌کنیم. سپس مسیر پوشه فرم مورد نظر را انتخاب و OK می‌کنیم (تصویر ۲).

۵. اکنون با کلیک روی نام هر فرم، به راحتی به آن فرم دست می‌یابیم (تصویر ۳).

۶. یکی از مزیت‌های این روش پیدا کردن سریع فرم‌ها با فشردن هم‌زمان کلیدهای میانبر (find) (ctrl+f) است. کافی است کلمه مورد نظر را در نوار «Find what» بنویسید و «Enter» کنید (تصویر ۴).

نوع سند	تاریخ	نام سند
فرم شماره ۱	۱۳۹۳/۰۱/۰۱	فرم شماره ۱
فرم شماره ۲	۱۳۹۳/۰۱/۰۲	فرم شماره ۲
فرم شماره ۳	۱۳۹۳/۰۱/۰۳	فرم شماره ۳
فرم شماره ۴	۱۳۹۳/۰۱/۰۴	فرم شماره ۴
فرم شماره ۵	۱۳۹۳/۰۱/۰۵	فرم شماره ۵
فرم شماره ۶	۱۳۹۳/۰۱/۰۶	فرم شماره ۶
فرم شماره ۷	۱۳۹۳/۰۱/۰۷	فرم شماره ۷
فرم شماره ۸	۱۳۹۳/۰۱/۰۸	فرم شماره ۸
فرم شماره ۹	۱۳۹۳/۰۱/۰۹	فرم شماره ۹
فرم شماره ۱۰	۱۳۹۳/۰۱/۱۰	فرم شماره ۱۰

۱

۳

۲

۴

پی‌نوشت

1. hyperlink

برنامه‌ای برای تولید روایت تصویری دیجیتال

فتواستوری

مهمین ایرواتی

اهمیت روزافزون استفاده از نرم‌افزارهای گوناگون در امور آموزشی و پژوهشی در سطوح متفاوت علمی، و به‌ویژه به‌منظور درک بهتر مفاهیم با استفاده از نرم‌افزارهای موجود، بر کسی پوشیده نیست. به‌منظور پیشبرد اهداف آموزشی از طریق الکترونیک، نیاز است که مدارس به فناوری مجهز شوند. مدرسه هوشمند به‌عنوان مدرسه الکترونیکی کامل باید از تجهیزات رایانه‌ای، شبکه‌ای و نرم‌افزارهای مورد نیاز غنی شود تا بتواند به اهداف مورد نظر خود دست یابد. یکی از نرم‌افزارهایی که در روند آموزش می‌تواند مفید باشد، «فتواستوری» نام دارد.

فتواستوری نرم‌افزاری است که کاربرانش را قادر می‌سازد به آسانی با کنار هم گذاشتن تصویح‌های دیجیتالی، جلوه‌های ویژه بصری، توضیحات گوینده به‌صورت نوشتار فارسی و با آهنگی انتخابی، حکایت تصویری- آموزشی و یا خانوادگی بسازند و نتیجه کار را به‌صورت فایل کم‌حجم ایمیل یا ذخیره کنند. در واقع، به کمک این برنامه می‌توان عکس‌های خود را در حالی که با انواع افکت‌ها و جلوه‌های زیبا و فانتزی تلفیق شده‌اند، به همراه هر نوع موسیقی دلخواه به یک فایل ویدیویی تبدیل کرد. سپس آن را به کمک دستگاه پخش «سی‌دی» یا «دی‌وی‌دی» و یا رایانه، در تلویزیون تماشا کرد.

تنظیمات ساده و کاربرپسند این نرم‌افزار باعث می‌شود که کار با آن بسیار راحت باشد؛ به‌طوری که با این نرم‌افزار به‌سرعت قادر خواهید بود آلبوم‌های دیجیتالی با بیش از ۲۰۰ جلوه انیمیشنی و انواع روی دی‌وی‌دی یا در قالب یک فایل ویدیویی ذخیره کنید. به این ترتیب، با نمایش تصویح‌های مناسب در راستای برنامه‌های درسی و جریان کلاس درس، دانش‌آموزان یادگیری لذت‌بخشی را تجربه می‌کنند.

پی‌نوشت

1. Photostory

رایانه در خدمت درس فارسی

حمیرا نیاورانی

دبیر ادبیات آموزش و پرورش منطقه ۲ تهران

مقدمه

مراجعه می کردند.

دیکته

قبلاً دیکته غلطی از گروه کلمه‌ها تهیه کردم. درست آن را هم تایپ کردم و در اختیار مسئول سایت گذاشتم. سایت کلاس این گونه پیش رفت:

۱. دانش‌آموزان در گروه‌های دو نفره پشت رایانه‌ها نشستند.
 ۲. صفحه دیکته غلط برای همه آن‌ها باز شد.
 ۳. از دانش‌آموزان خواستم، دیکته را در مدت معینی اصلاح کنند.
 ۴. در این مرحله مسئول سایت دیکته درست را پهلوی دیکته غلط قرار داد.
 ۵. دانش‌آموزان دیکته خودشان را صحیح کردند و نمره دادند.
 ۶. از دانش‌آموزان خواستم ۵ تا ۷ گروه کلمه غلط را انتخاب کنند و با آن‌ها یک بند بنویسند.
 ۷. آن‌ها را در مدت معینی نوشتند و به نام خودشان ذخیره کردند.
 ۸. در فرصت مناسب آن‌ها را خواندم و توصیه‌های لازم را برای هر گروه نوشتم و نمره هم دادم.
 ۹. از دانش‌آموزان خواستم برای اطلاع از نمره خود به فایل مربوط مراجعه کنند.
- روز مفید و پرباری بود. کلاس دیکته و انشا در سایت برگزار شد. این بار رایانه در خدمت مجموعه درس فارسی قرار گرفت.
- آن روز دانش‌آموزان راضی بودند و من خوش‌حال از رضایت آن‌ها.

داستان استفاده دبیران علوم تجربی و ریاضی از رایانه در کلاس، شاید تکراری به نظر برسد، اما خواندن تجربه دبیر ادبیات خلاق و خوش‌فکری که از رایانه در کلاس درس فارسی استفاده می‌کند، قطعاً داستانی نامکرر است. مطلب پیش رو تجربه استفاده از رایانه در کلاس ادبیات است.

روان خوانی

امتحان روان‌خوانی ۳۳ دانش‌آموز، فقط در ۳۰ دقیقه: باز هم رایانه در خدمت درس فارسی قرار گرفت. ببینیم چگونه:

۱. از قبل با مسئول سایت هماهنگ کردم و وقت گرفتم.
۲. نیمی از دانش‌آموزان را به سایت فرستادم تا بخش‌های مشخص شده را بخوانند و صدایشان را ضبط کنند.
۳. من با تیم دیگری در کلاس بودم و تمرین حل می‌کردیم.
۴. پس از بازگشت گروه اول در زمان معین، گروه دوم به سایت رفتند.
۵. در فرصت مناسب، خواندن تک‌تک دانش‌آموزان را گوش دادم.
۶. توانایی‌ها و ایرادهای آن‌ها را یادداشت کردم، نمره دادم و به اطلاعشان رساندم.

رایانه در خدمت درس فارسی

برای لذت‌بخش کردن درس دیالوگ و مونولوگ از رایانه کمک گرفتم. به این منظور:

۱. انیمیشن بی‌صدا و جذابی را روی سایت قرار دادیم.
۲. دانش‌آموزان در گروه‌های دو نفره فیلم را چند بار خوب و دقیق تماشا کردند.
۳. از آن‌ها خواستم بعد از چند بار دیدن انیمیشن، روی کاغذ دیالوگ و مونولوگ مناسب هر قسمت را بنویسند.
۴. پس از ویرایش متنشان، آن را تایپ و ذخیره کردند.
۵. در فرصت مناسب کار هر گروه را خواندم، توصیه‌های لازم را نوشتم و نمره دادم.

دانش‌آموزان برای اطلاع از نمره‌هایشان باید به سایت

برنامک مدیریت منابع پژوهشی

سیده زهرا حسینی
شهرستان عسلویه استان بوشهر

باشید و با نوشتن یکی از موارد نام نویسنده، کلمات کلیدی و... به مقاله خود اشاره کنید.

در واقع، به کمک این برنامک هم‌زمان که در اینترنت جست‌وجو می‌کنید، می‌توانید مقالات خود را به مندلی بسپارید و هنگام نوشتن مقاله به یک نرم‌افزار مدیریت منابع دسترسی خواهید داشت. حتی می‌توانید نحوه آدرس‌دهی به منابع را با توجه به استانداردهای متفاوت نظم دهید. علاوه بر این، برای تحقیق‌های گروهی نیز می‌توانید یک پروژه گروهی تعریف کنید و همگی به منابع یکدیگر دسترسی داشته باشید.

این برنامک علاوه بر نسخه مخصوص رایانه، نسخه iOS نیز دارد که از طریق سایت برنامه^۳ و «فروشگاه اپل» قابل دریافت است. علاوه بر این، می‌توانید از برنامک «Droideley» نیز که مخصوص سیستم عامل اندروید است، به این منظور استفاده کنید. از طریق نشانی سایت «earmin»^۴ می‌توانید نحوه کار با این نرم‌افزار را نیز دانلود کنید.

پی‌نوشت

1. Reference
2. Mendeley
3. www.mendeley.com
4. <http://earmin.com/mendeley-tutorial/>

فناوری با ورود به هر عرصه‌ای انجام کارها را بسیار ساده و کارآمد می‌کند. یکی از دغدغه‌های پژوهشگران، مدیریت «مرجع»‌هایی است که در تحقیق از آن‌ها استفاده می‌شود. امروزه، افزایش قابلیت‌های تلفن‌های هوشمند و تبلت‌ها و دسترسی راحت و سریع آن‌ها به اینترنت و گسترش کتابخانه‌های الکترونیکی، بستری برای انجام تحقیقات کتابخانه‌ای فراهم آورده است. در این نوشته به برنامکی اشاره خواهیم کرد که به کمک آن می‌توانیم منابعی را که در یک تحقیق کتابخانه‌ای مورد استفاده قرار می‌دهیم، به روشی ساده و کارآمد مدیریت کنیم و از آن‌ها بهره ببریم.

این برنامه مدیریت منابع تحقیق «مندلی»^۱ نام دارد. برای استفاده از آن ابتدا باید در سایت آن عضو شد. برنامک مندلی یک گیگابایت فضا در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد تا بتوانند مقالات خود را روی اینترنت بگذارند و در مکان‌های مختلف و با دستگاه‌های متفاوت به آن‌ها دسترسی داشته باشند. این نرم‌افزار افزونه‌ای برای مرورگرهای اینترنتی و افزونه دیگری برای نرم‌افزار «Word» دارد که ارتباط با آن‌ها را آسان می‌کند. شما با جست‌وجو در اینترنت و کتابخانه‌های مجازی می‌توانید مقالاتی را که مدنظر دارید، به فضای رایگان خود در مندلی منتقل کنید. به کمک افزونه‌ای که در مرورگرها نصب می‌شود، می‌توانید علاوه بر مقالات چاپ شده در مجله‌ها، مطالبی را که در پایگاه‌های اینترنتی وجود دارند، به فضای رایگان خود در مندلی ارسال کنید.

بعد از جمع‌آوری مقالات و منابع خود و ارتباط دادن آن‌ها به مندلی، نوبت به نوشتن مقاله و تحقیق می‌رسد. هر جای مقاله که نیاز به نقل قول و یا ارجاع به یک مقاله منتشر شده و یا مطلب نوشته شده در یک پایگاه اینترنتی باشد، می‌توانید بعد از نصب افزونه مندلی در برنامه Ms Word، از طریق زبانه «Reference» به گزینه «bibliography» و از آنجا به برنامه مندلی دسترسی داشته

ارتباط با رایانه خود از هر مکانی!

۸۳۰

محمد ضیایی

کارشناس ارشد فناوری اطلاعات و مدرس دانشگاه فرهنگیان

معرفی نرم افزار

نرم افزار «teamviewer» جزو نرم افزارهای «Remote Desktop Access Software» (دسترسی به میزکار رایانه از راه دور) است. این نرم افزار به ما امکان می دهد:

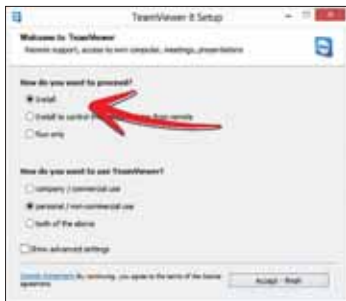
- از راه دور وارد رایانه یا لپ تاپ خود یا دوستانمان شویم.
- مشکلات نرم افزاری رایانه خود یا دوستان را به کمک هم ردیابی و حل کنیم.
- متن، عکس و موسیقی دانلود یا آپلود کنیم.

- از موضوعی در رایانه خود، در مکان دیگری چاپ (پرینت) بگیریم.
- گردهمایی یا جلسه آموزشی یا نمایش آنلاین داشته باشیم (البته فقط ۲۵ نفر با هم و همزمان).
- دسکتاپ رایانه خود را به اشتراک بگذاریم.
- و...

این نرم افزار با انواع سیستم های عامل، مانند ویندوز مایکروسافت، XOS Mac، لینوکس، iOS و آندروید سازگار است.

مراحل نصب و راه اندازی

نرم افزار را روی رایانه ذخیره می کنیم.

به این سایت مراجعه می کنیم:
<http://www.teamviewer.com>

بعد از اتمام دانلود نرم افزار، فایل اجرایی را راه اندازی می کنیم.

نرم افزار مورد نظر را دانلود می کنیم. نسخه portable (قابل حمل) بهتر است.

با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های رشد توسط دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، وابسته به وزارت آموزش و پرورش تهیه و منتشر می‌شود.

مجله‌های دانش‌آموزی

(به صورت ماهنامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود):

رشد کودک (برای دانش‌آموزان امادگی و پایه اول دوره آموزش ابتدایی)

رشد نوآموز (برای دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره آموزش ابتدایی)

رشد دانش‌آموز (برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم، پنجم و ششم دوره آموزش ابتدایی)

رشد نوجوان (برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه اول)

رشد جوان (برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه دوم)

مجله‌های بزرگسال عمومی

(به صورت ماهنامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود):

رشد آموزش ابتدایی • رشد آموزش متوسطه • رشد تکنولوژی آموزشی

رشد مدرسه فردا • رشد مدیریت مدرسه • رشد معلم

مجله‌های بزرگسال و دانش‌آموزی تخصصی

(به صورت فصل‌نامه و چهار شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شود):

- رشد برهان آموزش متوسطه اول (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره متوسطه اول)
- رشد برهان آموزش متوسطه دوم (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم)
- رشد آموزش قرآن • رشد آموزش معارف اسلامی • رشد آموزش زبان و ادب فارسی • رشد آموزش هنر • رشد آموزش مشاور مدرسه • رشد آموزش تربیت بدنی • رشد آموزش علوم اجتماعی • رشد آموزش تاریخ • رشد آموزش جغرافیا • رشد آموزش زبان • رشد آموزش ریاضی • رشد آموزش فیزیک • رشد آموزش شیمی • رشد آموزش زیست‌شناسی • رشد آموزش زمین‌شناسی • رشد آموزش فنی و حرفه‌ای و کار و دانش • رشد آموزش پیش دبستانی

مجله‌های رشد عمومی و تخصصی، برای معلمان، مدیران، مربیان، مشاوران و کارکنان اجرایی مدارس، دانش‌جویان مراکز تربیت معلم و رشته‌های دبیری دانشگاه‌ها و کارشناسان تعلیم و تربیت تهیه و منتشر می‌شود.

نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶، دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی.

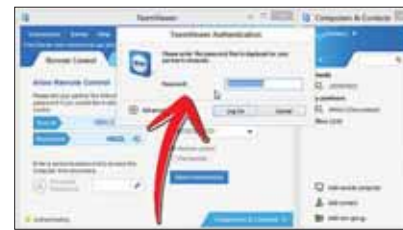
تلفن و نمابر: ۸۸۳۰۱۴۷۸ - ۰۲۱

- نحوه اجرا یا نصب نرم‌افزار را روی سیستم انتخاب می‌کنیم.
- استفاده شخصی را انتخاب می‌کنیم.

- نمایش تنظیمات پیشرفته یا تغییر مسیر نصب را بررسی و در نهایت دکمه «finish» را کلیک می‌کنیم.

- شما حالا آماده به اشتراک‌گذاری دسکتاپ رایانه خود با یک رایانه دیگر هستید.

نکته: برای اجرای نرم‌افزار، یک «ID» و «Password» به شما اختصاص داده می‌شود. کافی است ID رایانه را مدنظر داشته باشید. اکنون باید دسترسی کاملی از راه دور به رایانه موردنظر خود داشته باشید.

رشد مایه‌فرا

در سالی که گذشت

(مهر ۱۳۹۲ - اردیبهشت ۱۳۹۳)

ابزارهای ارائه در کلاس درس

- ارائه موفق در کلاس علوم
- سررشته مطلب با پرزی
- مدرسه هوشمند زیر ذره‌بین
- نقشه مفهومی

مدرسه هوشمند

- مدرسه هوشمند از منظر فرهنگ
- لذت یادگیری با ICT
- تولید محتوای الکترونیکی
- تخته سفید قرن بیست و یکم

برگ اشتراک مجله‌های رشد

نحوه اشتراک:

شما می‌توانید پس از واریز مبلغ اشتراک به شماره حساب ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت، شعبه سه‌راه آزمایش کد ۳۹۵، در وجه شرکت افست از دو روش زیر، مشترک مجله شوید:

۱. مراجعه به وبگاه مجلات رشد به نشانی: www.roshdmag.ir و تکمیل برگه اشتراک به همراه ثبت مشخصات فیش واریزی.
۲. ارسال اصل فیش بانکی به همراه برگ تکمیل شده اشتراک با پست سفارشی (کپی فیش را نزد خود نگه‌دارید).

◆ نام مجلات در خواستی:

◆ نام و نام خانوادگی:

◆ تاریخ تولد:

◆ میزان تحصیلات:

◆ تلفن:

◆ نشانی کامل پستی:

استان: شهرستان: خیابان:

پلاک: شماره پستی:

شماره فیش بانکی:

مبلغ پرداختی:

◆ اگر قبلاً مشترک مجله بوده‌اید، شماره اشتراک خود را بنویسید:

امضا:

◆ نشانی: تهران، صندوق پستی امور مشترکین: ۱۶۵۹۵/۱۱۱

◆ وبگاه مجلات رشد: www.roshdmag.ir

◆ اشتراک مجله: ۰۲۱-۷۷۳۳۶۶۵۶/۷۷۳۳۵۱۱۰/۷۷۳۳۹۷۱۳-۱۴

◆ هزینه اشتراک یکساله مجلات عمومی (هشت شماره): ۳۰۰/۰۰۰ ریال

◆ هزینه اشتراک یکساله مجلات تخصصی (چهار شماره): ۲۰۰/۰۰۰ ریال